

YOHANUS

Yohanus nu pasa mayenu Yesus Kristus tuku kuyarna

Yesus nu tango 12 madiningina ta Yohanus nu nane tuku ande. Nu mara mindek Yesus tugumnge minmba nu tuku kume purmba minna tukunu pasa jakmba Yesus nu yaba pasambi Zu mbal saningina ta tugunu kilimok kuklimba nu tumna le nu katese mayena.

Yohanus nu nuje nyu yabuka tango ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta tuku sakina ta nu nuje miroj tuku sakina. (Yohanus 20.2; 21.7 kanjerap).

Yohanus nu pasa mayenu Yesus Kristus tuku kuyarna ta tugunu tejenmba. Yesus nu Kuatenge madina tango. Nu Kuate tuku Kiyo ta sine son nga nu kila pile mayebe nga nu pasa te kuyarke likina. Sine Yesus tuku son ngube ta sine nuje nyu mbolnge abo tugu minmba minam tuku tamngig. (Yohanus 20.30-31 kanjerap).

Minge Pasa abo jak

¹ O buk kilke te nda minna le ande nyunu Minge Pasa minmba minna. Nu Kuate ndonj minmba minna. Minge Pasa nu Kuate. ² Tugu mbolnge nu nale Kuate ndonj minmba minnaik. ³ Nu aganj ndende jakmba kile-mayokkina. Nu kile-mayok ndakina kande aganj ndindo mata mine ndakate kande. Nu ndo tugu.

⁴ Abo manjau ta Minge Pasa nu miro. Abo manjau nu bulu taranj sine tango kiljasingit. ⁵ Bulu ta ma make sinamnge bulungate le ma makenge bulu kupe seram kumuŋ kuga.

⁶ Tango ande Kuatenge kukulna le prona ta nyunu Yohanus. ⁷ Nu bulu ta tuku manau te-mayokmba saningwa le njakmba son ngam tuku nu prona. ⁸ Yohanus nu bulu ta kuga. Nu bulu ta tuku manau te-mayokam prona.

⁹ Bulu tugusek tango pino njakmba kiljaningam tuku kilke te mbol prowam bafuna. ¹⁰ Nunge kilke te te-mayokna sulumba minna ma ma nu kilke te mbol prona. Prona le kilke mbol mbal nane nu katese ndanaig. ¹¹ Nu nuje mbal tugum prona le nane nu nzalinu te ndakinaig. ¹² Afu nu nzalinu tumba nu kumuŋ nginaig mbal Kuate nu nane nyu ningina le nane nu tuku kiŋo kame mayok kinaig. ¹³ Nuje kiŋo kame mayok kinig mbal ina mam tuku ndare ko ngarosu tuku nzali ko tango tuku wamdusmbi kuga. Kuate nu nuje manau nane sinamnge pilit le nuje kiŋo kame mayok kinig.

¹⁴ Mingge Pasa nu sine tango tanaŋ mayok ka sine ngamuknge minna le sine nu tuku tugusek manau tango make patikam manau nu kumuŋganu njak minna le kanjerka Mam Kuate tuku Kiŋo ndindo ta kila pilger. ¹⁵ Yohanus nu tango ta kanjermba nu kumumbi wika saningina: Ande ye ngumnemnge prowamngat nga satingen tango ta not. Ye nda minen le nu minmba minna. Ta tuku nu ye liyumba mbolnge minit nga satingen ngina.

¹⁶ Wam magenu njakmba nu mbolnge kumuŋganu njak minig le sine nu tugumnge kileg. Nu sine ake sinaŋ make patika lato-latomba singit. ¹⁷ Moses nu prona le tukul manau mayok kina. Yesus Kristus prona le tango ake sinaŋ make patikate manau le tugusek manau mayok kinaik. ¹⁸ Ande nu Kuate kanjer ndate. Nuje Kiŋo Ndindo nale Mam ndoŋ ndindo minmba muŋgu kume purkik ta nunge Mam nuje tuku manau te-mayokna le kile kanjereg.

Yohanus kule pisne tango pasa kuklina

(Mateus 3.1-12; Markus 1.2-8; Lukas 3.1-18)

¹⁹ Zu afu Yerusalemnge Yohanus tuku pasa pilnaig le pris mbal Levi tuku ndare afu ndonj pro Yohanus kusnanaig: Ne ima nginaig le ²⁰ nu nuje miroj tuku yabu ndaka te-mayokmba saningina: Kuatenge madina tango Kristus ye nu kuga ngina. ²¹ Tanakina le nane nu man kusnanaig: Ne Kristus kuga ngate ta ne ima. Ne tuan tango Elia e nginaig le nu sakina: Ye Elia kuga ngina le nane man lato kusnanaig: Tuan tango sunjo prowam tuku nga sakade ta nenje e nginaig le ye nu kuga ngina.

²² Kile nane nu sanaig: Ne ima. Nane afu sine kukul-singgaig ta ndanjmba nane saninbe. Ne nanje miroj tuku ndanjate nginaig le ²³ nu ndek nane saningina:

Ye tango ma baknu mbolnge wika tejenmba saka minet:

Sunjo tuku ndin te-tiwap nget. *Aisaia 40.3*

Tuan tango Aisaia nu tanamba o buk ye tuku sakina ngina.

²⁴ Nane Farisinge kukulninginaig mbal ta man lato Yohanus kusnanaig: ²⁵ Ne Kristus ko Elia ko tuan tango sunjo ande kuga ngate ta ndanam saka ne tango pino kule pisneningit nginaig le ²⁶ nu ndek saningina: Ye kulembi tango pino kule pisneninget. Ande nu tane ngamuknge pro minit ta tane nu gilai minig. ²⁷ Nu ye ngumnemnge prowamngat ta nu ye liyate. Ye tango mayenu kuga. Ye nu tugumnge loka nu tuku kupe ngaro tuku muli kukliwam tuku wam naj ta mata nu mbolnge kam kumuñ kuga ngina.

²⁸ Betani tumbraj Yordan kule make simnge Yohanus nu nane kule pisneninmba minna le wam ta mayok kina.

Kuate tuku Sipsip Fat

²⁹ Mafena le Yesus nu Yohanus tugum ilmba minna le nu kanjermba sakina: Ai si. Kuate tuku Sipsip Fat ilit si. Nu kilke mbol mbal njakmba tuku une saukate. ³⁰ Ande

ye ngumnemngge prowamngat nga buk satingen tango ta not. Ye nda minen le nu minmba minna. Ta tuku nu ye liyumba mbolnge minit nga satingen. ³¹ Ye mata nu gilai minen ta tane Israel mbal nu kila palmbim tuku ye pro kule pisne piro biyumba minet ngina.

³²⁻³³ Kile Yohanus nu nane saningina: Ye mata Kristus gilai minen ta Kuatenge ye kule pisne piro biyam tuku kukulyina nunge ye wam paguyumba sakina: Tukul Guwa ndeka tango ande mbolnge minwa le ne kangeramngat ta not. Nunge tane Tukul Guwambi tane tuku ngamungal kule pisne taraj tingamngat nga sayina. Tukul Guwa nu samba mbolnge gami taraj ndeka tango te mbolnge minna le kangeren. ³⁴ Ye wam ta kangermba tango te nu Kuate tuku Kiyo ye katesemba kile nu tuku saka minet ngina.

Yesus nu tango afu madiningina

³⁵ Mafena le Yohanus nu nuje dubiwanu tango armba ndonj tij minnaig le Yesus nu kumba minna le ³⁶ kangermba sanikina: Ai si. Kuate tuku Sipsip Fat kinit nosin ngina. ³⁷ Tarjaka sakina le nu dubinaik tango ar ta pasa ta ismba Yesus dubimba kinaik le ³⁸ nu mbilka kangerka nale kusnanikina: Tale ndarjam ilik ngina le nale nu sanaik: Rabi, ne wande ndarj mbolnge minit nginaik. (Rabi pasa ta tugunu Tum Tango). ³⁹ Kile nu ndek nale sanikina: Tale ilmba kangerap ngina le nale nu ndonj kumba ka nu wande minna ta kangeraik. Furiram ki kanum 4 mbolnge nale ka nu ndonj minnaik le ka furirna.

⁴⁰ Nale Yohanus tuku pasa ismba Yesus dubinaik tango ar ta ande nyunu Andreus nu Simon Petrus tuku aba nuje. ⁴¹ Nu pitik ndo mambo nuje sota te-silika sana: Sile Mesias* kangerik nga sana. (Mesias nyu ande Kristus).

* **1:41:** Mesias nyu ta tugunu: Kuatenge madina tango

⁴² Andreus nu mambo nuŋe mindemba Yesus tugum kina le nu kaŋgermba sana: Ne Yohanus tuku kiŋo Simon. Ne nyu kitek Sefas ŋgina. (Nyu ta tugunu Ndame. Nane Grik pasambi Petrus ŋgade).

Yesus nu Filipus nale Nataniel wikina

⁴³ Mafena le Yesus nu Galilea ma mbol kambim saka Filipus te-silika sana: Ne ye dubiya ŋgina. ⁴⁴ Filipus nu Betsaidanu. Andreus nale Petrus ndoŋ nane tumbraŋ tuma.

⁴⁵ Kile Filipus nu taŋgo ande nyunu Nataniel sota te-silika sana: Moses tuan taŋgo ŋakmba ande tuku ku-yarnaig ta sine nu kaŋgergig. Nu Nasaretnu taŋgo Yesus. Nu Yosef tuku kiŋo ŋgina le ⁴⁶ Nataniel nu sakina: i ... Nasaretnge taŋgo sungo ande prowam kumuŋ kuga ŋgina le nu lafumba sana: Ne ye ndoŋ ilmba ka kaŋgera ŋgina.

⁴⁷ Nale kumba minnaik le Yesus nu Nataniel kaŋgermba sakina: Ai si. Israel taŋgo tugusek nu yabri maŋau kugatok ŋgina le ⁴⁸ nu pasa ta ismba Yesus sana: Ne ndaŋmba ye tuku wamdus kila palet ŋgina le nu ndek sana: Ne Filipusnge wi ndakat le ne fik ail kumnem taŋge minat le ye ne kaŋgernit ŋga sana. ⁴⁹ Tanjakina le Nataniel nu ndek sana: Rabi, ne siŋka Kuate tuku Kiŋo. Ne Israel tuku Gabat Sungo ŋgina le ⁵⁰ nu sana: Ne fik ail kumnemnge minat le kaŋgernit ŋgit ta tuku ne ye tuku son ŋgate e? Ne wam kitek sugokanu wam te limba kaŋgerkamŋgat ŋgina sulumba ⁵¹ sakina: Ye siŋka sanamŋgit. ŋgumneŋga samba talkuwa le Kuate tuku eŋel kame ye Ndindo Katesek Taŋgo tugum ndeka mbumba kumba minwaig le ne kaŋgernunŋgat ŋgina.

2

Kana tumbraŋ pino tam tuku pagunaig

¹ Mara armba kuganaig le Galilea ma tugu Kana tumbranje tango ande pino tam tuku pagumba nye sunjo prona. Yesus ina nuje mata nane ndonje tanje minna. ² Nane pasa pilnaig le Yesus nuje dubiwanu mbal ndonje mata ka tanje minnaig.

³ Nane isukusmba kumba grep kule kuganaig le Yesus ina nuje nu sana: Nane grep kule kugawaig ngina le ⁴ nu sana: Ina, ndanam ne ta tuku sayate. Ye tuku ait kile ngina. ⁵ Tanjakina le ina nuje nu kumba ka piro mbal saningina: Nu wam ande kam tuku satinguwa kande nu tuku pasa kumuwap nga saningina.

⁶ Wande ta mbolnje kule lingam tuku waim sugo 6 minnaig. Waim ta tuku ndindo 100 lita tanjan. Zu mbal tuku manau waim ta kule kutumba kupe wai minyangam tuku. ⁷ Kile Yesus nu piro mbal saningina: Waim jakmba te kule lingge likap ngina le nane kule linginaig. ⁸ Tanjanaig le nu ndek saningina: Kule afu murko sinamnje tolmba ka pagu kulatkanu tango tape ngina le nane tanjanaig. ⁹ Kule grep kule kuilkina ta pagu kulatkanu tango fudinmba tumba nyina. Aninge grep kule prona ta nu gilai. Piro mbal kule tolnaig nanenje ndo kila. Nu gilai minmba nu tango nu pino tam tuku wika sana: ¹⁰ Singine manau ta sine ambonga grep kule kikonju tango ninmba ka nane jakmba nye kumude le ngumnenga grep kule kaglinu suk ta ninjeg le nyade. Ne manau mbilmba kile ndo grep kule kikonje nayo singit le nyeg ngina.

¹¹ Yesus nu Galilea ma tugu Kana tumbranje wam tamba tugu pilmba nuje sanjri te-mayokna. Tanjana le nuje dubinaig mbal nu sinjka Kuatenje madina tango ta son nginaig.

¹² Ait ta kugana le Yesus nuje ina maib kat nuje kilmba nuje dubiwanu mbal ndonje ndek kinaig ka Kaperneum tumbranje ait afu tanje minnaig.

*Yesus nu Yerusalem kusem wande sunjo wakeina
(Mateus 21.12-13; Markus 11.15-17; Lukas 19.45-46)*

¹³ Zu mbal tuku pagumba nye sunjo nyunu Pasowa patukina le Yesus nu mbumba Yerusalem kina ka ¹⁴ tanje kusem wande sunjo sinam kumba kawan tanje afu makau sipsip umar kurinum piyaningam tuku patike lika afu ndametij mungu walka minnaig le kanjerkina. ¹⁵ Nu kanjerka muli kilmba pirka rabej wakeimba tumba nane njakmba makau sipsip turmba kogronjka pitaikina sulumba ndametij mungu walka minnaig mbal nane tuku ndametij barejnijmba nane tuku mbain kile-panke likina.

¹⁶ Tanjamba nu umar kurinum piyawam tuku patikinaig mbal saningina: Agar ndende te kilmba kape. Mam tuku wande te tane mbilmba piya ma tanjar nda palpe ngina. ¹⁷ Tanjakina le nuje dubinaig mbal wam ta kanjermba kuyar pasa ande idusnaig ta tejenmba.

Ye ne tuku tukul wande minam tuku ngamunggal kundekundete ngate. *Mune*

69.9

¹⁸ Kile Zu mbal ta nane Yesus sanaig: Ne sine pitaikat ta manau kitek sanjgrinu ka le sine ne nyu njak ngube nginaig le ¹⁹ nu ndek saningina: Tane kusem wande sunjo te sambriwe suluwap le mara kenmba mbolnge ye man te-tiwamngit ngina. ²⁰ Tanjakina le Zu mbal nane ndek pirerek purka sakinaig: i ... Nane kusem wande te yar 46 pirokinaig. Yoi. Ne mara kenmba te-tiwam sakate e nginaig.

²¹ Yesus nu kusem wande tuku sakina ta nuje ngarosu tuku yaba pasa tumba tanjamba sakina. ²² Ngumnenja Yesus nu kumna sulumba man tingina le nuje dubiwanu mbal nuje pasa ta man idusnaig. Idusmba nuje pasa kuyar pasa ta turmba son nginaig.

²³ Pasowa ait mbolŋge Yesus nu Yerusalemŋge wam kitek saŋgrinu ke likina le nane gudommba nu tuku son ŋginaig ta ²⁴ nu nane tuku nzali dubi ndana. Nu nane ŋakmba tuku wamdus kila. ²⁵ Andeŋge nu ande tuku sa ndana le nu ŋakmba ta kila minna.

3

Nikodemus nu Yesus ndoŋ pasatinaik

¹ Farisi taŋgo ande nu Zu mbal tuku gabat taŋgo minna ta nyunu Nikodemus. ² Nu furir Yesus tugum promba nu sana: Tum Taŋgo, Kuate nu ne ndoŋ minit le ne taŋamba wam kitek saŋgrinu ke likate. Nu ne ndoŋ nda minwa ta ne taŋamba ke likam kumuŋ kuga. Ta tuku sine kila. Kuate nu ne kukulnina le pro sine tumsiŋmba minit ŋgina. ³ Taŋakina le Yesus ndek nu sana: Ye siŋka ne sanamŋgit. Tane kiŋo dabro kitek taŋaŋ maŋ mayok nda kape ta tane Kuate kulatkate ma sinam kine nda ŋgina le ⁴ nu ndek sana: i ... Ndaŋmba taŋgo buk sungokina ta ina nuŋeŋge maŋ te-palmbimŋgat. Nu luka ina nuŋe tuku fuŋgul sinam kuwa le maŋ te-palmbim kumuŋ kuga ŋgina le ⁵ Yesus nu maŋ sana: Ande nu kule le Tukul Guwaŋge kitek te-pile ndakuwaik ta nu Kuate kulatkate ma sinam kine nda. ⁶ Ande nu taŋgoŋge te-pilit ta nu ŋgarosu ndo. Ande nu Tukul Guwaŋge te-pilit ta nu Tukul Guwa ŋak minmba samba mbolok taŋgo mayok kinit. ⁷ Tane kiŋo dabro kitek maŋ mayok kambim tuku sanit ta tuku wamdus sulu ndawa. ⁸ Bubre nuŋe nzali dubimba prote le tane fudunu isig. Nu aninŋge tiŋga ka aninŋge kugate ta tane tugunu katese ndade. Taŋamba ndo Tukul Guwaŋge ande kitek te-pilit ta tane tugunu mata katese ndade ŋgina.

⁹ Nikodemus maŋ lato Yesus sana: Ne maŋau sakate ta ndaŋndaŋmba mayok kinit ŋgina le ¹⁰ nu ndek sana:

Ne Israel mbal tuku tum tanjo ande ta ne ndajam tugu katese ndate? ¹¹ Ye siŋka pasa sanamngit. Sine wam afu kila mineg ta kile-mayokkeg. Wam afu ammbi kanjerkigeŋ ta satineg le tane sine tuku pasa ta pitaide. ¹² Ye kilke mbolok wam saket ta tane son ngam fugude. Samba mbolok tuku wam saki ta tane siŋka son ngam kumuŋ kuga. ¹³ Ande nu samba mbol kine ndakate. Ye Ndindo Katesek Tanjo ndo samba tumbanngge minen sulumba ndeken.

¹⁴ Moses nu ma baknu mbolngge mberj kanu ail mbolngge pilmba te-dungina tanjamba ndo nane ye Ndindo Katesek Tanjo ail mbolngge pilmba te-dungamngaig. ¹⁵ Ye te-dunguwaig le ande nu ye kumuŋ nga son nguwa ta nu abo tugu tumba minmba minamngat ngina.

¹⁶ Kuate nu kilke mbol mbal njakmba tuku kume purmba nuŋe Kiŋo nuŋe ndindo ningina. Ima nu Kiŋo nuŋe kumuŋ nga son ngate ta nu ngisi ndaka abo njak minmba minamngat. ¹⁷ Ta ndajam? Kuate nu Kiŋo nuŋe kukulna le kilke te mbol prona ta une tuku pa ningam tuku pro ndana. Nu tanjo pino njakmba tuku muskil kile-tidingam tuku prona. ¹⁸ Ima nu tuku kume tuku sanjri tomba tingguwa ta Kuatenge nuŋe une tuku pa tuwe nda. Ima nu Kuate tuku Kiŋo ndindo tuku son nda nguwa ta nu nuŋe une tuku pa tam tuku minit. ¹⁹ Tanjo afu nane nanjine une tuku pa tam tuku minig ta tugu teŋenmba. Bulu tugusek nu kilke te mbol prona le tanjo nane wam njaigonu kade tukunu nane bulu ta mbulmba ma make nzaliningit. ²⁰ Tanjo nu uneka minit ta bulu tanje nu wam kate ta kile-mayokkikat nga nu bulu kua ka maskenngge minit. ²¹ Tanjo nu manjau tugusek mbolngge minit ta nu Kuate tuku nzali dubimba manjau kate ta te-mayokam tuku bulu tugum prote nga Nikodemus sana.

Yohanus nu Yesus tuku sakina

²² Kile Yesus nu nuŋe dubinaig mbal ndoŋ tinŋa Yudea ma tugu mbol kinaig ka tanŋe minmba nu tanŋo pino kule pisneniŋgina.

²³⁻²⁴ Yohanus nu muli wandekŋge mine ndaka minmba nu Enon tumbraŋŋge minna. Enon tumbraŋ nu Selim tumbraŋ patukŋge. Tanŋe kule gudommmba minnaig tukunu tanŋo pino nane Yohanus tugum pronaig le nu nane mata kule pisneniŋgina.

²⁵ Ait ande Yohanus dubinaig tuku tanŋo nane Zu tanŋo ande ndoŋ kule pisne maŋau tuku kualeyauka minnaig. Nane Yohanus tugum promba nu sanaig: ²⁶ Tum Tanŋo, ne Yordan kule simŋge tanŋo ande ne ndoŋ minna le ne nu tuku maŋau te-mayokmba sakina ta kile nu teŋge kule pisneniŋgit. Nane ŋakmba nu tugum kumba minig ŋga sanaig le ²⁷ nu ndek saniŋgina: Kuate samba mbolŋge minit nu tanŋo sanŋri tuwit le pirokate. ²⁸ Ye o buk tane satingen le isnaig. Kuatenŋe madina tanŋo ye nu kuga. Ye nu tuku ndin wakeiwam tuku ambonŋa Kuatenŋe kukulyina. ²⁹ Tanŋo ande nuŋe pino ndinok imanŋe tate? Nuŋe tanŋo nuŋenŋe tate. Tanŋo ta nu gare ŋak minit le tanŋo gulab nuŋe nu gare pasa ta ismba nu mata gare-garekate. Ye mata tanŋaŋ. Nane nu tugum kumba minig le ye kanŋermba gare sunŋo tet. ³⁰ Kile ye tuku nyu ibeŋ ka kugawa le nu tuku nyu sunŋoka ka mbol kuwa ŋgina.

³¹ Ande mbol ambenŋe ndekina ta nu sine ŋakmba lisiŋmba nu mbolŋge minit. Sine kilke te mbolŋge progen ta sine kilke mbolok tanŋo ndo. Sine kilke mbolok wam ndo sakeg. Ande nu samba mbolŋge ndekina ta sine ŋakmba lisiŋmba nu mbolŋge minit. ³² Nu wam kanŋerka isna ta kumumbi sakate le ŋakmba nu tuku pasa pitaide. ³³ Ande nu tuku pasa son ŋgate ta nu maŋau tamba nu Kuate tuku pasa mata son ŋgate. ³⁴ Kuatenŋe kukulna

tanjo ta nu Tukul Guwa njaknu tuwit tukunu Kuate sakate tanjamba nu mata sakate. ³⁵ Mam Kuate nu Kiyo nuje tuku kume purte sulumba nu aganj ndende njakmba nu tuku wai mbolnje patikina. ³⁶ Ande nu Kuate tuku Kiyo nu kumunj nga son nguwa ta nu abo tugu njak minmba minamngat. Ande nu Kuate tuku Kiyo tuku minje pitaiwa ta nu abo tugu te nda. Kuate tuku gubra nu mbolnje minmba minamngat nga sakina.

4

Yesus nu Samaria pino ndoj pasatina

¹ Yesus nu Yohanus limba tanjo pino gudommba kule pisneningina le nane nu dubinaig ta Farisi mbal kila minig nga nu Yudea ma tugu kusrena. ² Yesus nu nuje miroj tanjo pino kule pisne ndaningina. Nuje dubinaig tanjo tanje nane kule pisneninginaig. ³ Nu Yudea kusremba manj Galilea kambim saka kina. ⁴ Ndin ta Samaria ma tugu ngamuk ngamuk kina.

⁵ Nane ndin dubimba kumba Samaria tuku tumbraj ande Sikar pronaig. Sikar tumbraj ta kilke ande Yakobnje o buk kiyo nuje Yosef tuna ta patuknje minna. ⁶ Ma ta mbolnje kule burok Yakobnje wakeina tuku minna. Ki kanum 12 tananj Yesus nu lika ma ma matuk ka nu ka kule burok ta tugumnje minyokina.

⁷⁻⁸ Nuje dubinaig tanjo nane buk nyamaganj piyawam tumbraj kinaig le Yesus nuje ndo tanje minna. Tanjamba minna le Samarianu pino ande kule kunyam ndekina le nu ndek pino ta sana: Kule kunyamba sa le nyi ngina le ⁹ nu ndek sana: Ndanam saka ne Zu tanjo ye Samaria pino kule yabanjate ngina. (Zu mbal Samaria ndoj ulendika waim ndindombi kule nye ndakade tuku).

¹⁰ Yesus nu lafumba sana: Kuate nu aganj mayenu tanjo ningit ta ne gilai. Ye ne kule yabanjit ta ne ye mata

gilai. Ne ye kila kande yabanyate le ne abo njak minmba minam tuku kule tinet kande nga sana le ¹¹ pino ta nu sana: Sunjo, burok te kule o sinam nzinge minit. Ne kunyam tuku murko kuga. Ne aninge kule abo njak tumba samngat. ¹² Sine tuku mbun sunjo Jakob nu kule burok te sarkina. Nu nuje kiyo kame agam mor turmba kule te nyumba minnaig. Ne nu limba kule kise sam sakate e ngina le ¹³ nu lafumba sana: Ima nu kule milka te nyuwa ta nu maj kule parawamngat. ¹⁴ Ima nu ye kule tuwi le nyuwa ta nu maj kule parawe nda. Kule ta nu tuku ngamungal sinamnge bulbulmba prote tanan minwa le nu abo tugu tumba minmba minamngat ngina.

¹⁵ Tanjakina le nu ndek Yesus sana: Sunjo, kule ta ye sa le nyi sulumba ye maj kule paraye nda. Ye maj kulenu lulu ndaki ngina le ¹⁶ nu pino ta sana: Ne kumba ka tanjo naje tumba prowa ngina le ¹⁷ nu ndek sakina: Ye tanjo kugatok ngina le nu sana: Ne tanjo kugatok ngate ta sinja sakate. ¹⁸ Ne buk tanjo wai inum sulumba kilmba kusreke likina. Tanjo ne njak minit ta ne tuku kuga. Ne ake gulabte. Ne tanjo kugatok nga sakat ta ne yabri ndakat ngina.

¹⁹ Nu pasa ta ismba sana: Sunjo, ye kile katesewet. Ne tuan tanjo ande. ²⁰ Ye ne tuku kusna njak. Sine Samaria sine tuku wa mbun kame tabe te mbolnge Kuate tuku nyu te-dunga nu mbarinanu. Tane Zu mbal Yerusalemnge ndo Kuate tuku mbarinam tuku ma minit nga sakade ngina le ²¹ nu ndek sana: Ye pasa sanamngit te ne ise mayewa. Ait ande prowamngat ta tane tabe te mbolnge ko Yerusalemnge Kuate mbarine nda. Majau kitekmbi Kuate mbarinamngaig. ²² Tane Samaria mbal Kuate fudinmba kila pilmba nu mbarinde. Sine Zu mbal nu kila minmba mbarineg. Nu sine ngamuknge ande tanjo pino tuku muskil kile-tidingam tuku te-mayokamngat. ²³ Mine

minemba marjau kise prowamngat. Kile buk tugu pilit. Ima nu siŋka Mam Kuate mbariŋam idusmba kande Tukul Guwambi tugusemba Mam mbariŋwa. Mam nu tango kame tajaŋ nu mbariŋam tuku sota minit. ²⁴ Kuate nu Guwa tukunu ima nu Kuate mbariŋam idusmba kande nu Tukul Guwambi tugusemba nu mbariŋwa ngina.

²⁵ Kile pino ta nu sana: Mesias nyunu ande Kristus nu prowamngat ta ye kila. Nu promba wam ŋakmba tumsingamngat ngina le ²⁶ nu ndek sana: Ye kile ne ndoŋ pasatek te ye nuŋge ngina.

²⁷ Nu tajaŋba saka minna le nuŋe dubiwanu tango nane luka pro nu pino ta ndoŋ pasata minna le kaŋgermba piriri ŋayonaig. Piriri ŋayomba ne ame agaŋ sotate ko ne ndaŋam nu ndoŋ pasatate ŋga kusna ndanaig.

²⁸ Kile pino ta waim kusremba luka tumbraŋ kina sulumba nane saniŋgina: ²⁹ Tango ande ye marjau ŋakmba ke liken ta kile-mayokka sayat. Nu Kristus inde. Tane ilmba ka kaŋgerap ngina. ³⁰ Tajaŋkina le nane ndek tumbraŋ kusremba nu sota kinaig.

³¹ Pino ta ka tumbraŋŋge minna le Yesus dubiwanu tango nane nu sanaig: Tum Tango, ne nyamagaŋ tumba nya ŋga saka minnaig le ³² nu nane saniŋgina: Ye nyamagaŋ ande nyam tuku minit ta tane gilai ngina le ³³ nuŋe dubiwanu mbal nane ndek naŋgine naŋgine sakinaig: Andeŋge nyamagaŋ tawet le nyat inde nginaig.

³⁴ Kile Yesus nu nane saniŋgina: Kuatenge ye kukulyina le ye nu tuku nzali dubimba nu tuku piro suluwam tuku ta ye tuku nyamagaŋ. ³⁵ Tane teŋenmba pasa sakade. Tambun baikamba kugawa le nyamagaŋ alonu kilam tuku ait prowamngat ŋga sakade. Ye tane satingamngit. Tane nyam piro si kaŋgerkap. Nyamagaŋ buk magekinaig. Kilam tuku ait buk kumungat. ³⁶ Tango nu alonu kilit nu kile ndo piyanu tate. Nu nyamagaŋ kilit ta nu tango pino

abo minmba minam tuku kilit. Wam ta tuku nyamagan tumunu ngukate tanjo nyamagan alonu kilit nale arnej gare-garekik. ³⁷ Tane tuku yaba pasa ande tejenmba. Andenge nyamagan tumunu ngukate le andenge nyamagan alonu kilit nga sakade. Yaba pasa ta son. ³⁸ Tane piroka nyamagan ngu ndakinaig. Alonu kilam tuku ye kukultinget. Afu piro karenkinaig le tane alonu kilig nga saningina.

³⁹ Pino ta nu Sikar tumbran mbal sanimmba sakina: Tango ta ye majau ke liken ta jakmba kile-mayokka sayat ngina. Tanakina le Samaria tumbran takok mbal gudommmba Yesus tuku son nginaig. ⁴⁰ Nane kumba Yesus tugumnge nu nane ndoj minam tuku ngailkinaig le nu ait armba nane ndoj minna. ⁴¹ Afu gudommmba nu tuku pasa ismba nu tuku son nga ⁴² nane ndek pino ta sanaig: Sine ambonga nenje sakina le ismba son ngigen. Kile singine miroj nu tuku pasa ismba nu Kristus Kuateenge madina tanjo ta kila pileg. Nu kilke mbol mbal muskil kile-tidinge ningam tuku tanjo nga sakinaig.

Yesus nu gabat tanjo ande tuku kiyo wakeina

⁴³⁻⁴⁴ Yesus nu o buk sakina: Tuan tanjo ande nuje tumbran tuguk mbal nane nu talade ngina. Ta tuku mara armba kuganaig le nu Yudea ma tugu kusremba Galilea kambim saka kina.

⁴⁵ O buk Yesus nu pagumba nye sunjo ait mbolnge Yerusalemnge wam kitek sangrinu afu ke likina le Galilea mbal pagumba nye ta tuku pronaig ta nane kanjerkinaig. Ta tuku kile nu Galilea prona le nane gare-gareka nu nane ndoj minam tuku sanaig.

⁴⁶ Nu Galilea ma tugu promba maj Kana tumbran kina. Nu buk tanje kule mbilna le grep kule prona tuku. Ka tanje minna le Kaperneumnge gabat tanjo ande kiyo nuje guaze sunjo tina. ⁴⁷ Nu tawo ndo minna le mam

nuŋe Yesus nu Galilea prona pasa ta ismba nu tugum kumba kiŋo nuŋe wakeiwa ŋga sarsarumba minna le ⁴⁸ nu ndek sana: Tane wam kitek sangrinu pirerek purkam tuku kanŋermba ndo ye son ŋgade ŋgina. ⁴⁹ Tanakina le gabat tanŋo ta nu Yesus sana: O Sunŋo, ne pitik ndeka. Ye tuku kiŋo kumikat ŋgina le ⁵⁰ nu ndek tanŋo ta sana: Ne ndek kaye. Kiŋo naŋe kume nda ŋgina le nu Yesus tuku pasa ismba son ŋga ndek kina.

⁵¹ Nu ndek kina ka ndinŋge nuŋe piro tanŋo afu mbumba nu kanŋermba sanaig: Kiŋo naŋe nu mayekina ŋga sanaig le ⁵² nu ndek nane kusnaninŋgina: Ki ait ndaŋ mbolŋge nu mayekina ŋga kusnaninŋgina le nane nu sanaig: Kubele ki mbilna le ŋgarosu pa tinŋina ta mukuna ŋginaig. ⁵³ Tanakinaig le mam nuŋe nu pasa ta ismba Yesus nu kiŋo naŋe kume nda ŋgina ait ta mbolŋge ndo kiŋo nuŋe mayekina ta katesena. Tanamba tanŋo ta nuŋe wande tuma mbal ŋakmba Yesus tuku son ŋginaig.

⁵⁴ Yesus nu Yudea ma tugu kusremba pro Galileanŋge minna ta nu wam kitek sangrinu tambi nu ke arna.

5

Yesus nu Betesda kule tugumŋge tanŋo wakeina

¹ Kile Zu mbal tuku pagumba nye sunŋo ait ande prona le Yesus nu mbumba Yerusalem kina. ² Tumbray sunŋo mbol tanŋe sipsip tuku malanŋa patumba kule kualinŋ fudinŋdo ande minna. Kule ta Hibru pasambi nyunu Betesda. Kule makembinŋge baibai wai inum sulumba minnaig. ³ Baibai ta sinanŋge guaze mbal gudommaba afu am tukulok afu kupe ŋaigonu afu ŋgarosu milmailkanu tanamba kinye ŋak mine likinaig. [Mine lika kule galmuŋwa ŋga tairŋga minnaig. ⁴ Sunŋo tuku eŋel ande ait afu nu kule mbolŋge ndekanu le kule galmuŋanu le ima nu ambonŋa kambinu ta nu mayekanu.]

⁵ Tanjo ande yar 38 guaze njak nu tanje minna. ⁶ Yesus nu kanjermba nu ait kuennu tanjamba minna ta kila pilmba ndek nu kusnana: Ne mayekam iduste nga kusnana le ⁷ guaze tanjo ta nu sana: O Sunjo, kule galmunte le ande nu ye tumba kule mbol palmbim tuku mine ndakate. Ye yiye miroj kule mbol kambim tuku tumet le ande nu ye liyumba kule mbol kinit njina.

⁸ Tanjakina le Yesus ndek nu sana: Ne tinga naje nzanzanj kuramba kaye njina le ⁹ nu pitik ndo mayeka tinga nuje nzanzanj kuramba lika kina.

¹⁰ Ait ta kusem ait tukunu Zu gabat afu tanjo ta kanjermba kusnanaig: Ndanam saka ne tukul lukamba naje nzanzanj tumba lika kinit nga sanaig le ¹¹ nu nane saningina: Ande nu ye wakeiyat ta nuje naje nzanzanj kuramba kaye nga sayat le tanjawet njina.

¹² Tanjamba saningina le nane ndek nu kusnanaig: Imanje ne tanjamba sanat njinaig. ¹³ Ma ta mbolnje tanjo pino gudomma minnaig le Yesus nu buk kina tukunu mayekina tanjo nu ima nu wakeina ta lislisimba katese ndana.

¹⁴ Mine minemba Yesus nu kusem wande sunjo sinamnje tanjo ta kanjermba sana: Ata. Kile ne maye minit. Naje une manau njakmba kusreka. Kuga ta piti ande ne mbol prowikat njina. ¹⁵ Tanjakina le tanjo ta kumba ka Zu mbal saningina: Tanjo nu ye wakeiyat ta Yesusnje njina.

¹⁶ Yesus nu kusem mbolnje nu wakeina tukunu Zu mbal nane pro nu piti sermba minnaig le ¹⁷ nu lafumba nane saningina: Yiye Mam ndinok nu piroka minit. Ye mata piroka minet njina. ¹⁸ Tanjakina le Zu mbal nane pasa ta ismba sakinaig: A ... nu ambonja kusem lukawat. Kile nu lato mbarmba Kuate nu yiye Mam ndinok njat ta nu Kuate ndoj kumu kumu minanu tanj njate njinaig.

Tanjaka nane maŋ gubra tumba nu siŋka balewam tuku pasa sanŋri pilenaig.

Yesus nu nuŋe mironŋ tuku Zu mbal saningina

¹⁹ Kile Yesus nu nane saningina: Ye siŋka satinŋamŋgit. Ye Kuate tuku Kiŋo yiŋe wamdusmbi piro afu kam kumuŋ kuga. Mam nu piro ke likate le kanŋgerket ta ndo ke liket. ²⁰ Nu ye nuŋe Kiŋo tuku kume purte sulumba wam ŋakmba ke likate ta ye tumyate. Ye wam ke liket te ŋgumneŋga ta liniŋmba wam kitek sanŋrinu tumyuwa le tane kanŋgerka pirerek purkamŋgaig. ²¹ Mam nu kumanu mbal abo niŋmba kile-tidinŋate tanjamba ndo ye nu tuku Kiŋo yiŋe nzali dubimba kumanu mbal afu abo niŋget.

²² Mam nu tango tuku maŋau pileniŋmba lafunu niŋgam tuku piro ta ke ndakate. Piro ta ye wai mbolŋge pilna. ²³ Nane Mam tuku nyu te-dungade tanjamba ye tuku nyu te-dunŋuwaig ŋga Mam nu piro ta ye sina. Ima nu ye tuku nyu te-du ndanŋate ta nu Mam ye kukulyina nu tuku nyu mata te-du ndanŋate. ²⁴ Ye siŋka satinŋamŋgit. Ima nu ye tuku pasa ismba Mam ye kukulyina nu tuku son ŋgate ta nu abo tugu minmba minam tuku ŋak minit. Nu une tuku pa lafunu te nda. Nu ŋgisikam tuku wam kusremba abo minmba minam tuku ŋak minit.

²⁵ Ye siŋka satinŋamŋgit. Mine minemba ye Kuate tuku Kiŋo kumanu mbal yalpe ŋgi le nane ŋgamukŋge ye tuku wi isig mbal tinŋa abo ŋak minmba minamŋgaig. ²⁶ Mam nu abo maŋau miro. Ye nu tuku Kiŋo sanŋri sina le ye mata abo maŋau miro. ²⁷ Kuate nu tango tuku maŋau pilenŋga lafunu niŋgam tuku ye Ndindo Katesek Tango nyu sina. ²⁸ Tane pasa te tuku wamdus te-sulu ndawap. Ait ande prowa le nane mindesiŋ patikade ma sinamŋge minig mbal nane ye tuku wi ismba ²⁹ tinŋa mayok kanŋgaig. Nane afu maŋau magenu ke likinaig ta nane abo minmba

minam tuku tingamngaig. Afu manjau ngaigonu ke likinaig ta nane pasa mbol kambim tuku tingamngaig.

³⁰ Ye yiye wamdusmbi wam ande kam kumuŋ kuga. Ye Mam tuku nzali dubimba tanjo pileninget. Ye yiye nzali dubiwam tuku idus ndawet. Nu ye kukulyina ta ye nu tuku nzali ndo dubiwam iduset. Ta tuku ye tanjo kumumbi pileninget. ³¹ Ye yiye miroŋ tuku saket ta tane son ngam kumuŋ kuga. ³² Kuate nu ye tuku saka minit ta son pasa. Nu tuku pasa ta ye kila. ³³ Tane tanjo afu kukulninginaig le pro Yohanus kusnanaig le nu mata son pasa ye tuku sakina. ³⁴ Tanjamba sakina ta nu tanjo ndo. Ye nu tuku pasa sunjomba idus ndawet. Ye tane tuku wamdus kilmba muskil kile-tidinge tingam tuku idusmba Yohanus tuku pasa satinet. ³⁵ Nu sati tanjan ndin tumtingina le ait fagnu ndo tane gare ŋak nu ndoŋ minnaig. ³⁶ Son. Yohanus nu kumumbi ye tuku sakina ta ye nu tuku pasa sunjomba idus ndawet. Mam nu piro kam tuku sanjri sina le piro ke liket tanje Mam kukulyina ta te-mayokte. Ye ta tuku sunjomba iduset. ³⁷ Tane Mam tuku ŋin tugu ise ndaka nu tuku tumail kanjer ndade ta nu ye tuku saka minit ta ye tuku piro mbolŋge te-mayokte. ³⁸ Tane nu ye kukulyina tanjo son nda ngade tukunu nu tuku pasa tane sinamŋge mine ndakate.

³⁹ Tane abo tugu minmba minam tuku tube nga tane piro karenka kuyar pasa burka minig. Kuyar pasa tanje ye tuku sakate ta ⁴⁰ tane abo tugu tam tuku ye tugum prowam mbulig.

⁴¹ Tanjonje ye tuku nyu te-dunguwaig nga ye idus ndawet. ⁴² Tane tuku ngamungal ta ye kila. Tane Kuate tuku kume pur ndade. ⁴³ Ye Mam tuku nyu ŋak tane tugum prowen ta tane ye pitaiyade. Ande nu nuŋe nyu ŋak tane tugum prowa ta tane nu nzalinu tamngaig. ⁴⁴ Tangine nyu mbol kuwa nga tangine tangine

mungu nyu kile-mayokkade. Kuatenge tane tuku nyu kile-mayokkam tuku idus ndade. Ta tuku tane ye tuku son ngam kumuŋ kuga.

⁴⁵ Tane ye tuku son nda ngade ta yenge Mam sawamngit nga idus ndawap. Kuga. Tango ande tane tala ndamba minig ta nuŋge tane tuku mbar ta te-mayokamngat. Tango ta Moses. ⁴⁶ Moses nu ye tuku kuyarna. Tane sirka Moses tuku son ngade kande tane ye tuku mata son ngade kande. ⁴⁷ Tane nu tuku kuyar son nda ngade ta ndanmba ye tuku pasa ismba son ngam kumuŋ nga nane saningina.

6

Yesusnge tango 5,000 isukusneningina

(Mateus 14.13-21; Markus 6.30-44; Lukas 9.10-17)

¹ Kile Yesus nu waj ponga Galilea kule kualij sim kina. Kule kualij ta nyunu ande Tiberias.

² Yesus nu nuŋe sanjri te-mayokmba guaze mbal afu wakeikina le tango pino gudommba kangernaig tukunu nane nu dubimba kinaig. ³ Nu kule kualij sim kumba nuŋe dubiwanu tango ndoŋ tabe ande ponga ka tanje minyok minnaig. ⁴ (Zu mbal tuku pagumba nye surgo Pasowa buk patukina).

⁵ Minyok minmba Yesus nu mambilmba tango pino gudommba prove likinaig le kangerka Filipus kusnana: Sine aningge nyamagan pijamba tango kame nzi niŋbe le nyuwaig nga kusnana. ⁶ Yesus nu wam kam tuku ta buk idusna ta nu Filipus tagowam tuku kusnana le ⁷ nu ndek sana: Yoi. Tanamba kande soŋ 20 kilmba agan pijamba fonfon niŋbe le afu kumuŋge nda ngina.

⁸ Nu dubina tango ande Simon Petrus tuku aba nuŋe Andreus nu ndek sana: ⁹ Ai te. Kiŋo te nu bret wai inum sulumba kualegan armba kilmba prowat ta tango pino gudommba ngamukŋge agan ta nda minanu sukamngat

ngina le ¹⁰ Yesus nu nane saningina: Kile saningap le minyokuwaig ngina. Tanakina le nane saninginaig le minyokinaig. Ma ta pibi ngak. Minyokinaig mbal gudomma tanjo ndo 5,000 tanja.

¹¹ Kile Yesus nu bret fofojo 5 ta kilmba nu Kuate gare pasa tuna sulumba minyokinaig mbal ta walmba ninge likina. Nu kualegan mata tanana le nangine nzali dubimba kilmba nyinaig le maroningina. ¹² Maroningina le Yesus nu nuje dubinaig tanjo saningina: Aganj fetfetit batenju ta ngisikubekaig. Kilmba mangurkap ngina le ¹³ nane bret batenju kilmba sambe 12 ligneninginaig.

¹⁴ Tanjo pino nu wam kitek sangrinu kina ta kangermba sakinaig: Tuan tanjo sunjo prowam tuku sakinaig ta noten nginaig. ¹⁵ Tanjaka saka nane sanjri tinga Yesus tumba nangine gabat sunjo palmbim tuku bafunaig le nu katesemba tinga nuje ndo tabe ande pongina.

*Yesus nu kule mbol mbol likina
(Mateus 14.22-23; Markus 6.45-52)*

¹⁶ Furiram nuje dubiwanu tanjo ndek kule kualin tuku piyal kinaig. ¹⁷ Ka piyalnge furirna le Yesus nu nane tugum pro ndana le nane wanjo ponga Kaperneum kambim saka wanjo koika fando si kinaig.

¹⁸ Nane kumba minnaig le bubre tinga kule mbalo sugo sugo tinginaig. ¹⁹ Nane koika ka fando ngamu 6 kilomita tanja tinginaig le Yesus nu kule mbol mbol lika wanjo tugum ta kumba minna le nane nu kangermba kuru kuru ngayonaig. ²⁰ Tanjanaig le nu nane saningina: Tane kuru kuru ndakap. Te yenge ngina le ²¹ nane pasa ta ismba wamduis ibej kinaig le nu wanjo ponguwa nga sanaig. Nu wanjo pongina le kile ndo wanjo ma kambim bafuna ta mbol pronaig.

Nyamaganj tugusek

²² Mafena le nane kule kualij simnje minnaig mbal nane idusnaig: Kubele waj ndindo minna le nu dubinaig tanjo nanenje ndo waj ta ponja kinaig. Yesus nu nane ndonj kine ndakina nga idusnaig. ²³ Tanjamba idusmba minnaig le Tiberias mbal tuku waj afu Yesus nu Kuate gare pasa samba bret ningina le nyinaig ma ta mbol pro ibej kinaig. ²⁴ Ibej kinaig le nane tanje minnaig mbal Yesus nuje dubiwanu mbal mine ndakinaig le kila pilmba nane ndek waj kame ta ponja Yesus sota Kaperneum kinaig.

²⁵ Nane kinaig ka Kaperneumnje Yesus kanjernaig sulumba sanaig: Tum Tanjo, ne ginu te prowat nga kusnanaig le ²⁶ nu nane saningina: Ye sinja tane satinjet. Tane nyamaganj tinjen le marotingina ta idusmba ye sotade. Ye manau sanjgrinu ke liken le kanjerkinaig ta tuku tane ye sote ndakade. ²⁷ Nyamaganj kagagte ta tuku sota piro karej ndakap. Nyamaganj njayo ndangate tuku ta sotap. Abo tugu minmba minam tuku nyamaganj ta ye Katesek Tanjo yenje tingamngit. Mam Kuate nu nyamaganj tanaj tingam tuku ye nyu sina ngina.

²⁸ Tanjakina le nane nu sanaig: Sine ame wam ke lika Kuate tuku piro kube nga kusnanaig le ²⁹ nu nane saningina: Ye Kuatenje kukulyina tanjo tane ye tuku son ngap. Kuate tuku piro ta not ngina.

³⁰ Nane ndek nu sanaig: Ne ame manau ka le sine ne tuku sanjgri kanjgermba ne tuku son ngube. Ne ame wam kamngat. ³¹ O buk sine tuku wa mbuj kame nane ma baknu mbolnje minnaig sulumba mana nyumba minnaig. Kuyar pasa nu tejenmba sakate.

Nu agarj samba mbolnje patikina le ndekinaig le nane nyinaig.

Kisim Bek 16.4,15

Kuyar pasa nu tanjakate nginaig le ³² nu nane saningina: Ye sirka satینگamngit. Moses nu nyamagan ningina ta samba mbolok nyamagan tugusek kuga. Yiņe Mam nunge samba mbolok nyamagan tugusek tingit. ³³ Kuate tuku nyamagan tugusek ta samba mbolņge ndeka kilke mbol mbal abo tugu tingit ngina.

³⁴ Tanjakina le nane ndek nu sanaig: Sungo, nyamagan ta mara mara sirka le nyube nginaig le ³⁵ nu nane saningina: Abo manau tingit tuku nyamagan ta ye. Ima nu ye tugum prowa ta nu man gubawe nda. Ima nu ye tuku son nguwa ta nu man kule parawe nda. ³⁶ Ye buk satینگit not. Tane ye kangeryade ta ye tuku son nda ngade. ³⁷ Mam nu tanjo afu yiņe mbal minam tuku madiningit ta nane ye tugum prode. Ima nu ye tugum prowa ta ye sirka nu pitaiwe nda. ³⁸ Ye samba mbolņge ndeken ta yiņe nzali dubiwam tuku pro ndawen. Kuate nu ye kukulyina le ye nu tuku nzali dubiwam tuku prowen. ³⁹ Nu tuku nzali ta teņenmba. Nu nane madiningit le ye tugum prode mbal ndindo ande ngisike nda. Ye kulatka minmba ma ma ait sungo mbolņge njakmba man kile-tidingamngit. ⁴⁰ Mam tuku nzali ta teņenmba. Nane ye nu tuku Kiņo kumuņ nga son ngade mbal njakmba abo tugu njak minmba minamņgaig. Ait sungo mbolņge ye nane man kile-tidingamngit ngina.

⁴¹ Yesus nu samba mbolņge nyamagan ndekina ta ye ngina le Zu mbal nane ismba gubra tumba nanjine nanjine sakinaig: ⁴² A ... nu ndanjam saka samba mbolņge ndeken ngate. Sine nu tuku ina mam kila. Nu Yosef tuku kiņo nu Yesusņge nginaig le ⁴³ nu nane saningina: Tane tanjine tanjine gubra pasa sa ndakap. ⁴⁴ Ande nunge wamdusmbi ye tugum prowam kumuņ kuga. Mam nu ye kukulyina nunge afu wamdus niņguwa le ndo ye tugum prowam kumuņ. Ait sungo mbolņge ye nane kile-

tidingamngit. ⁴⁵ Tuan tango kame terjenmba kuyarnaig: Kuate nu nane ngakmba tumningamngat nga kuyarnaig. Ima nu Mam tuku pasa ismba kila pilit ta nu ye tugum prote. ⁴⁶ Ande nu Mam kanjer ndate. Ye Kuate tugumngge ndeken ta ye nu kanjeren. ⁴⁷ Ye sinjka satimgamngit. Ima nu ye tuku son ngate ta nu abo tugu minmba minam tuku ngak minit. ⁴⁸ Abo manau tingit tuku nyamagan ta ye. ⁴⁹ Singine mbun nane ma baknu mbolngge mana nyumba minnaig ma ma kume farnaig. ⁵⁰ Nyamagan kise samba mbolngge ndekina nga saket ta ande nu nyuwa ta nu kume nda. ⁵¹ Nyamagan abo manau tingit ta samba mbolngge ndekina ta ye. Ima nu agan ta tumba nyuwa ta nu abo minmba minamngat. Nyamagan sakit ta ye tuku ndem. Kilke mbol mbal tane abo ngak minmba minam tuku ye yije ndem tingamngit ngina.

⁵² Kile Zu mbal nane munju kusnanga sakinaig: Nu ndanmba nuje ndem singuwa le nyamngig nga saka minnaig le ⁵³ nu ndek saningina: Ye sinjka satimgamngit. Ye Ndindo Katesek Tango tane ye tuku ndem ndare tumba nye ndakap ta tane abo tugusek kugatok. ⁵⁴ Ima nu ye tuku ndem ndare tumba nyate ta nu abo ngak minmba minam tuku minit. Ait sunjo mbolngge ye nu man te-tiwamngit. ⁵⁵ Ye tuku ndem te nyamagan tugusek. Ye tuku ndare te kule tugusek. ⁵⁶ Ima nu ye tuku ndem ndare nyate ta nu ye ndon sailkate le ye nu ndon minet. ⁵⁷ Mam nu abo minmba minit nunge ye kukulyina. Nu minmba minit tukunu ye nu mbolngge minmba minet. Tanjamba ndo tango ima nu ye tumba nyuwa ta nu ye mbolngge abo ngak minmba minamngat. ⁵⁸ Singine mbun nane agan samba mbolngge ndekina ta nyumba ma ma kume farnaig. Agan ye saket te tanjamba kuga. Ima nu agan te tumba nyuwa ta nu abo ngak minmba minamngat nga saningina.

⁵⁹ Yesus nu Kaperneum kusem wande sinamngge nane

pasa tumniŋmba minmba nu pasa ta kuklimba saningina le ⁶⁰ nu dubimba likinaig mbal gudommba nane pasa ta ismba sakinaig: Pasa te sine tuku wamdus piti sersingit. Sine isam mbulgig ŋginaig.

⁶¹ Nane gubra pasa yabu saka minnaig le nu katesemba nane saningina: Ye tuku pasa ta tuku tane wamdus pititingit? ⁶² Ye Ndindo Katesek Tango ye maŋ luka yiŋe minen tuku ma mbol ambe ka le tane kaŋgeryumba ye tuku ndaŋmba idusamŋgaig. ⁶³ Ye abo maŋau tugusek sakit ta Tukul Guwaŋge tingit. Kilke mbolok tuku agaŋŋge turtingam kumuŋ kuga. Pasa satिंगit ta Tukul Guwa tugumŋge prode. Pasa ta tane abo tam tuku ndin tumtingit ta tane afu son nda ŋgade ŋgina.

⁶⁴ Yesus nu buk tugu mbolŋge ima nu nu tuku son nda ŋginaig ima nu tuku kupet taŋgo mayok kaŋgat ta nu kila minna tukunu nu taŋakina sulumba ⁶⁵ sakina: Tane afu ye son nda ŋgade ta tuku ye buk teŋenmba satिंगit. Mam nu afu wamdus niŋguwa le ndo ye tugum prowam kumuŋ ŋgina.

⁶⁶ Nu taŋamba saka minna le nu dubinaig mbal gudommba ndek nu kusremba maŋ nu ndoŋ li ndakinaig. ⁶⁷ Taŋanaig le Yesus nu nuŋe dubinaig taŋgo 12 ta kusnaningina: Tane mata taŋamba ye kusreyam idusde e ŋgina le ⁶⁸ Simon Petrus nu ndek lafumba sana: Sungo, sine ne kusrenumba ima tugum kab. Ne ndo abo minmba minam tuku ndin sasingam kumuŋ. ⁶⁹ Sine ne kila pileg. Ne Kuatenge madinina tango ŋgina.

⁷⁰ Taŋakina le Yesus nu lafumba saningina: Ye tane 12 maditingen ta ande tane ŋgamukŋge nu bukla ŋayonu ŋak ŋgina. ⁷¹ Yesus nu Yudas Iskariotnu Simon tuku kiŋo ta tuku sakina. ŋgumneŋga nu Yesus tuku kupet mayok kina.

7

Yesus maib kat nuje nane nu talanaig

¹ Kile Yesus nu Galilea ma tugu mbol kine promba lika minna. Yudea mbal nane nu balewam saka minnaig tukunu nu Yudea ma mbol nda kina. ² Nu Galileange minna le Zu mbal nane baibai patika pagumba nyam tuku ait patukina le ³ Yesus tuku maib kat nuje nu sanaig: Ne tinga Yudea ma tugu mbol kaye. Kumba ka tanje ne tenje manjau kate tanjamba ka le ne dubinade mbal kanjerwaig. ⁴ Ande nu nuje nyu mayok kuwa nga iduste ta nu kuirka piro ndakate. Ne manjau sangrinu ke likate ta tanjo am mbolnge ka le nane kanjerkuwaig nginaig. ⁵ Nuje maib kat nuje mata nu tuku son nda nga tanjamba sakinaig.

⁶ Kile Yesus nu nane saningina: Mara jakmba tane mbumba kambim tuku ait. Ye tuku ait kile. ⁷ Kilke mbol mbal nane tane kasur ndatingig. Ye nane tuku manjau najgonu kile-mayokka saket ta tuku nane ye kasuryade. ⁸ Tane tinga pagumba nye ta tuku mbumba kape. Ye kine nda. Ye tuku ait kile ngina. ⁹ Tanjamba saka nu Galileange minna.

Yesus nu pagumba nye ta mbol kina

¹⁰ Maib kat nuje pagumba nye ta tuku mbumba kinaig le nu minna ma ma kuirkuirka mbumba kina. ¹¹ Pagumba nye ta mbolnge Zu gabat mbal nane nangine nangine mungu kusnanga Yesus sota nu aningne minit nga saka minnaig.

¹² Manjur sunjo ta sinamnge afu sisu-sasuka sakinaig: Nu tanjo mayenu nginaig le nane afu ndek sakinaig: Kuga. Nu tanjo didik farmba wam najgonu tumningit tuku nginaig. ¹³ Nane Zu gabat tuku kuru-kuruka pasa temayokmba sa ndakinaig.

¹⁴ Pagumba nye ta ait kermba kina le Yesus nu kusem wande sunjo sinam kumba pasa kuklimba tumningmba

minna. ¹⁵ Minna le Zu gabat afu nu tuku pasa isnaig sulumba nane pirerek purka sakinaig; i ... Nu ndanjmba kila ta tina. Nu skul sungo mbolnge minyo ndakina nga sakinaig. ¹⁶ Tanjakinaig le nu ndek lafumba saningina: Pasa tumtinget te yiye wamdusmbi kuga. Kuatenge ye kukulyina le ye nu tuku wamdus tane sattinget. ¹⁷ Ande nu Kuate tuku nzali dubiwam iduste ta ye yiye wamdusmbi ko Kuate tuku wamdusmbi pasa tumtinget te nu kila palmbim kumuŋ. ¹⁸ Ande nu nuŋe wamdusmbi pasa kuklite ta nu nuŋe nyu mbol kuwa nga pasa kuklite. Ande nu nuŋe sungo tuku nyu mbol kuwa nga pasa kuklite ta nu tugusek. Nu yabri kugatok. ¹⁹ Moses nu tukul pasa tingina. Ata. Tane tukul ta dubikade e? Tane ye baleyam tuku ndin sotade nga saningina.

²⁰ Tanjakina le nane nu lafumba sanaig: A ... ne bukla ŋak ŋgingankate. Ima ne balenam sakate ŋginaig le ²¹ nu nane saningina: Ye manjau ande ken le tane wamdus piti tinaig. ²² Kiŋo tuku ŋgaro pikam tuku manjau Mosesnge sine singina. Moses pro ndana le singine mbuŋnge manjau ta tugu pilnaig. Moses ait satingina ta kusem ait mbolnge ait kumuŋgate ta tane kusem mbolnge kiŋo tuku ŋgaro pikig. ²³ Tane Moses tuku tukul luka ndawam tuku nga kusem ait mbolnge mata kiŋo tuku ŋgaro pikig. Ndanjam saka tane ye kusem ait mbolnge tango ande tuku ngarosu wakeiwen le ye tuku gubra pilig. ²⁴ Tane ammbi ndo tango pile ndanŋap. Tango tuku tugu kanŋermba pilenŋap ŋgina.

²⁵ Kile Yerusalem mbal afu sakinaig: Tango balewam sakade ta noten. ²⁶ Nu kilimnge pasa saka minit le gabat kame nu peu ndade? Nu siŋka Kuatenge madina ta gabat mbal kila pilnaig inde ŋginaig le ²⁷ nane afu sakinaig: Tango te tuku tumbraŋ tuguk sine kila. Kristus prowa le nu aningge prote ta sine gilai minamngig nga sakinaig.

²⁸ Yesus nu ndek kusem wande sungo sinamnge pasa kuklimba sakina: Tane ye tuku tumbrañ tuguk ye turmba kila nga idusde e? Ye yiñe wamduşmibi pro ndawen. Kuate nu ye kukulyina ta nu tugusek. Tane nu gilai. ²⁹ Ye nu tugumnge prowen tukunu ye nu kila minet. Nunge ye kukulyina ngina. ³⁰ Tanjaka sakina le nane ndek nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig. Nu kumam tuku ait kile. Nane puram kumuñ kuga.

³¹ Tanjo pino gudommba nu tuku son nginaig sulumba sakinaig: Ande prowam tuku sakinaig ta not. Tanjo wam ke likate te liwam kumuñ kuga. Nu Kristus nginaig.

³² Tanjo pino nane tanjamba sisu-sasuka sakinaig le Farisi mbal isnaig sulumba nane pris gabat mbal ndoñ kusem wande tuku polis afu kukulninginaig le Yesus biye tiwam kinaig le ³³ nu ndek sakina: Ye ait fagnu tane ndoñ mini sulumba ye mañ luka Kuate nu ye kukulyina ta nu tugum kañgit. ³⁴ Tane ye sotap ta ye kañgerye nda. Ye ka minamngit ma ta tane ye tugum prowam kumuñ kuga ngina le ³⁵ Zu mbal nane ndek nangine nangine sakinaig: Nu animbi kuwa le sine nu sota kañgere nda. Nu kasomok ma mbol kumba Zu mbal afu Grik ngamuknge minig nane ndoñ minmba Grik mbal pasa kuklimba tumningam sakate e? ³⁶ Nu ndanam teñenmba sakate: Tane ye sotap ta ye kañgerye nda. Ye ka ma minamngit ta tane ye tugum prowam kumuñ kuga ngate. Pasa tugunu te ndanjmba tuku nginaig.

Kule tugusek

³⁷ Pagumba nye ta tukulam tuku ait sungo mbolnge Yesus nu tinga wi kuenka sakina: Ima nu kule parawa kande ye tugum promba kule tumba nyuwa. ³⁸ Ima nu ye kumuñ nga ye tuku sangri tomba tingate ta Kuate tuku pasa sakate tanjamba kule abo ñak nu tuku ngamungal

sinamŋge bulbulmba minmba minamŋgat ŋgina. ³⁹ Yesus nu taŋamba sakina ta nu Tukul Guwa tuku sakina. Nane nu tuku son ŋginaig mbal Tukul Guwa tam tuku minnaig. Sakina ait mbolŋge Yesus nu sangri kilŋa sunŋo nda tina tukunu Tukul Guwa nu nde ndakina.

⁴⁰ Nane pasa ta isnaig sulumba afu sakinaig: Tuan taŋgo ande prowam tuku sakinaig ta not ŋginaig le ⁴¹ afu ndek sakinaig: Nu Kuatenŋge madina taŋgo ŋginaig. Taŋakinaig le nane afu ndek sakinaig: Kuga. Kristus nu Galileanŋge prowe nda. ⁴² Nu David tuku ndare mbolŋge nu minna tuku ma Betlehemŋge prowamŋgat. Kuate tuku pasa taŋakate ŋginaig. ⁴³ Taŋamba nane wamdus pur yimyam kinaig sulumba ⁴⁴ afu nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig.

Zu gabat mbal nane Yesus talanaig

⁴⁵ Polis mbal luka Farisi le pris gabat tugum pronaig le sakinaig: Ndaŋam tane nu tumba pro ndawaig ŋginaig le ⁴⁶ polis mbal lafumba saninŋginaig: Nu tuku pasa sangrinu. Sine taŋaŋ taŋgo ande pasa sangrinu sakina le ise ndakigenŋ ŋginaig. ⁴⁷ Taŋakinaig le Farisi mbal ndek nane saninŋginaig: A ... nu tane yabritingat le tane mata nu tuku son ŋgaig e? ⁴⁸ Sine Farisi ko gabat ande nu tuku son ŋgate le kanŋger ndade tae. ⁴⁹ Ake mbal nane nu tuku son ŋgade ta nane tukul pasa gilai. Nane ma ŋayo mbol kambim tuku minig ŋga sakinaig.

⁵⁰ Kile nane tuku ande Nikodemus nu o buk furir Yesus tugum prona ta nuŋge tiŋga sakina: ⁵¹ Sine siŋgine tukul dubimba taŋgo ake pitaiwam kumuŋ kuga. Nu tuku pasa ismba nu tuku maŋau kanŋgermba ndo lafunu tambim kumuŋ ŋgina le ⁵² nane ndek nu sanaig: Ne mata Galileanu yamban taŋgo kande. Ne kuyar pasa bur mayewa sulumba kila pale. Galileanŋge tuan taŋgo ande prowe nda ŋga sanaig.

⁵³ Tarjamba nane njakmba sili-silimba nangine wande mbol kine likinaig.

8

Pino ande unekina le tumba Yesus tugum pronaig

¹ Nane njakmba sili-silimba nangine wande mbol kine likinaig le Yesus nu Olif tabe mbol kina. ² Mafena le maratukuk tiŋga nu ndeka kusem wande sungo sinam kina. Kina le nane gudomma nu tugum pronaig le nu pasa kuklimba tumnijmba minna.

³ Tarjamba minna le Farisi kusem pasa bitekŋganu mbal ndoŋ pino ande taŋgo kuayarna le kaŋgermba nu tumba pro nane ngamukŋge te-timba Yesus sanaig; ⁴ Tum Taŋgo, pino te taŋgo ande ndoŋ minat le kaŋgergig. ⁵ Moses tuku tukul mbolŋge ande tarjawa kande ndamembi balewap ŋga sakate. Ne pino te tuku ndaŋmba iduste ŋga kusnanaig. ⁶ Nane nu pasa ande mbarwa le nu tumba pasa mbolŋge palmbim tuku nu tagonaig.

Kile Yesus nu minyoka wai tokmbi kilke mbolŋge kuyarmba minna. ⁷ Kuyarmba minna le nane nu kusnakusnamba minnaig le nu tiŋga sakina: ⁸ Ima nu tane ngamukŋge mbar kugatok ndeta nuŋge amboŋga ndame tumba pino te katwa ŋgina. Tarjaka sakina sulumba nu maŋ minyoka kilke mbolŋge kuyarmba minna.

⁹ Nane pasa ta ismba taŋgo mage mage nane kua kinaig le nane afu ngumnŋga nduik nduik sili-silinaig. Pino ta nuŋe ndo Yesus tugumŋge tiŋ minna le ¹⁰ nu tiŋga nu kusnana: Nane animbi kagig. Ande nu une lafunu tanmbim tuku mine ndakate e ŋga kusnana le ¹¹ nu ndek sakina: Sungo, ande mine ndakate ŋgina le nu sana: Ye mata ne une lafunu tanmbim idus ndawet. Ne luka kumba maŋ une ndaka ŋga sana.

Kilke te tuku bulu

¹² Yesus nu maṅ tango pino saningina: Ye kilke te tuku bulu. Tango pino kilṅaninget. Ande ye dubiyuwa ta nuṅ mine ta bulu ṅak. Nu ma make sinamṅge mine nda ṅgina.

¹³ Tarakina le Farisi mbal nu sanaig: Ne naje miroṅ naje tugu kuklite ta ne yabri pasa ndo sakate tae ṅginaig le ¹⁴ nu ndek nane saningina: Ye aningge prowen maṅ animbi kaṅgit ta ye kila. Ta tuku ye yiṅ miroṅ tuku sanu kumuṅ. Tane ye aningge prowen maṅ animbi kaṅgit ta tane gilai minig. ¹⁵ Tane tango tuku wamdusmbi ndo ye pileyade. Ye tarjamba ande pile ndawet. ¹⁶ Ye ande pilewam idusmba ta yiṅ wamdusmbi ndo kuga. Kuate nu ye kukulyina ta ye nu ndoṅ wamdus ulendi tango pileningek. Ta tuku ye kumumbi pileningam kumuṅ. ¹⁷ Tukul pasa nu sakate: Tango armba nale pasa ndui ta ndo sakade ta son pasa ṅgade. ¹⁸ Ye yiṅ Mam nu ye kukulyina nu ndoṅ yiṅ tugu kukliwek ta son pasa ndo ṅgina. ¹⁹ Taraka saningina le nane ndek nu kusnanaig: Ne Mam naje aningge minit ṅga kusnanaig le nu sakina: Tane ye tuku Mam gilai. Tane ye mata gilai minig. Tane ye kila kande ye tuku Mam mata kila minig kande ṅga saningina.

²⁰ Yesus nu kusem wande sinam tanṅe ndametiṅ patikade ma mbolṅge pasa ta kuklimba minna le afu nu biye tiwam tuku ta biye ti ndanaig. Nu kumam tuku ait kile.

Yesus nu samba tumbraṅ tuku saningina

²¹ Yesus nu maṅ pasa tuturmba saningina: Ye ka le tane ye sotete pisenga tanṅine une ta ṅak minmba kumamṅgaig. Ye kaṅgit ma ta tane prowam kumuṅ kuga ṅgina le ²² Zu mbal ndek nanṅine nanṅine sakinaig: Nuṅ ṅgarosu balewamṅgat inde. Ta tuku ye kaṅgit ma ta tane prowam kumuṅ kuga ṅga sakat ṅginaig.

²³ Tarakinaig le nu nane saningina: Tane ibeŋ tekok mbal. Ye mbol ambekok. Tane kilke tekok. Ye kilke tekok kuga. ²⁴ Ta tuku ye satinŋit. Tane une ŋak minmba kumamŋgaig. Tane yiŋe miroŋ tuku sakit ta son nda ŋgap ta tane siŋka une ŋak minmba kumamŋgaig ŋgina.

²⁵ Tarakina le nane ndek nu kusnanaig: Ne ima ŋginaig le nu nane saningina: Ye abo abo yiŋe miroŋ tuku saka minet ta not. ²⁶ Ye tane tuku mbar tuku pasa sungomba ŋak minet ta ye sa ndaket. Ande nu ye kukulyina nu tugumŋge pasa ten ta ndo ye satinŋet. Pasa ta tugusek ŋgina.

²⁷ Nu taŋamba Mam Kuate tuku sakina ta nane katese ndanaig. ²⁸ Ta tuku Yesus maŋ lato nane saningina: Tane ye Ndindo Katesek Taŋgo ye tumba ail kazrai mbolŋge palmbimŋgaig. Ait ta kugawa le o son ta nurŋge ŋgamŋgaig. Ye yiŋe wamduŋmbi pasa afu sa ndaket. Mamŋge tummyina ta ndo saket ta tane katesewamŋgaig. ²⁹ Ande nu kukulyina ye nu tuku nzali ndo dubiwet. Ta tuku nu ye kusre ndayumba ye ndoŋ minmba minit ŋga sakina.

³⁰ Nu taŋamba saka minna le nane gudommba nu tuku son ŋginaig.

Yesus nu Zu mbal ndoŋ kualeyaukinaig

³¹ Yesus nu Zu mbal afu nu tuku son ŋginaig ta teŋemba saningina: Tane ye tuku pasa ismba kumumba kap ta tane siŋka ye dubiyano taŋgo mayok kanŋgaig. ³² Tane pasa tugusek kila palpe le pasa taŋge tane tuku muskil kile-tidinŋe tinŋamŋgat ŋgina.

³³ Tarakina le nane ndek sakinaig: Sine Abraham tuku mbuŋ mineg. Sine nane afu kumnemŋge ndalekanu taŋaŋ mine ndakeg. Ne ndaŋam saka sine tuku muskil kile-tidinŋe siŋgam tuku sakate ŋginaig le ³⁴ nu maŋ lato saningina: Ye siŋka satinŋamŋgit. Ima nu unekate ta nu une maŋau kumnemŋge ndalekanu taŋaŋ minit. ³⁵ Piro

tanjo nu nuje sunjo tuku wandeknje mara mara mine ndakate. Kiyo nu mam nuje tuku wande mbolnje mara mara minit. ³⁶ Ata. Ye Kuate tuku Kiyo ye tane tuku muskil kile-tidingi ta tane muskil kile-tidi mayewamng-gaig. ³⁷ Tane Abraham tuku mbuŋ ngade ta ye kila ta tane ye tuku pasa isig ta tane tuku ngamunggal sinam kine ndakate tukunu tane ye baleyam sakade. ³⁸ Ye yiŋe Mam tugumnje maŋau kaŋgerke liken ta sake liket. Tane taŋgine mamnje maŋau tumtingit ta kade ngina.

³⁹ Taŋakina le nane nu sanaig: Sine tuku mam Abraham nginaig le nu nane saningina: Tane Abraham tuku kiyo kame kande Abraham tuku maŋau dubide kande. ⁴⁰ Ye pasa tugusek Kuate tugumnje ismba pro satinjet le tane ye baleyam sakade. Abraham nu maŋau taŋaŋ ke ndakina. ⁴¹ Tane taŋgine mam tuku maŋau te-purde ngina le nane nu sanaig: i ... Sine ndinje kile-pati ndakinaig. Singine Mam ndindo nu Kuate nginaig.

⁴² Kile Yesus nu ndek saningina: Ye Kuate tugumnje minen sulumba te prowen. Yiŋe wamduŋmbi kuga. Nuŋge ye kukulyina. Kuate nu tane tuku Mam kande tane ye tuku mata kume purde kande. ⁴³ Ye pasa kile-mayokket te tane isam mbulmba kilba tukulde. Ta tuku tane katese ndade. ⁴⁴ Taŋgine mam Satan. Tane nu tuku nzali ndo dubiwam idusde. Nu abo abo taŋgo bale farna taŋamba kile minit. Nu wamduŋ tugusek kugatok tukunu nu maŋau tugusek ŋakmba pitaikate. Nu mane taŋgo. Nu yabri maŋau miro. Ta tuku nu yabri wam ndo temayokam kumuŋ. ⁴⁵ Tane taŋgine mam tuku maŋau ŋak minig sulumba ye pasa tugusek satinjet ta tane son ngam fugude. ⁴⁶ Tane tuku ande ye tuku mbar ande kaŋgermba sanu kumuŋ kuga. Ye tane pasa tugusek satinjet ta tane ndaŋam tuku son nda ngade. ⁴⁷ Kuate tuku kiyo kame nane nu tuku pasa isig. Tane nu tuku kiyo kame mine

ndakade tukunu nu tuku pasa ise ndakade ngina.

⁴⁸ Tarakina le Zu mbal nane ndek nu sanaig: Ne Samaria yamban bukla ngayonu nak ngeg ta sine kumumbi sakeg nginaig le ⁴⁹ nu nane saningina: Ye bukla nak kuga. Ye Mam tuku nyu te-dunget le tane ye tuku nyu te-ibende. ⁵⁰ Ye yiye nyu mbol kuwa nga idus ndawet. Kuate nu ye tuku nyu mbol kuwa nga sakate. Nu tango nakmba kumumbi pileningit. ⁵¹ Ye sinka satinghamgit. Ima nu ye tuku pasa dubimba minwa ta nu kume nda ngina.

⁵² Kile Zu mbal nane ndek sakinaig: i ... Abraham tuan tango nakmba kume likinaig ta ne sakate: Ima nu ye tuku pasa dubimba minwa ta nu kume nda ngate. Ta tuku kile sine kila pileg. Ne bukla nak. ⁵³ Sine tuku mbuŋ sungo Abraham ne nu liwanu nga iduste? Abraham tuan tango nakmba kume likinaig. Ne ima le nane nyu te-dungate nginaig le ⁵⁴ nu ndek saningina: Ye yiye miroŋ yiye nyu payam ndaket. Yiye Mam nunge ye tuku nyu te-dungate. Tane nu sine tuku Mbara Sungo ngade ta ⁵⁵ tane nu gilai. Tane nu kila ngade ta tane yabri tango ndo. Ye nu kila nget ta tane yabri pasa sakade tajamba kuga. Ye sinka nu kila minmba nu tuku pasa dubiwet. ⁵⁶ Singine mbuŋ Abraham nu o buk ye prowam tuku ait ismba nu gare-gareka tairnga minna. Nu ye tuku ait kanjermba gare sungo tina nga saningina.

⁵⁷ Tarakina le Zu mbal ndek nu sanaig: i ... Ne yar 50 mine ndakate. Ne Abraham kanjeranu nga sakate e nginaig le ⁵⁸ nu ndek nane saningina: Ye sinka satinghamgit. Abraham pro ndana le ye minmba minen kile minet nga saningina.

⁵⁹ Tarakina le nane ndek ndame kilmba nu balewam bafunaig le nu nuŋe ngaro kuirkuirka tumba kusem wande kusremba kina.

9

Yesus nu tango am tukulok wakeina

¹ Yesus nane ndin dubimba kinaig ka tango ande nu am tukulok ina sinamnge prona ta kangernaig. ² Kangermba nuŋe dubiwanu tango Yesus kusnanaig: Tum Tango, imange unekina le nu am tukulok prona. Ina mam nuŋenge e ko nuŋe miroŋ e nga kusnanaig le ³ nu ndek nane saningina: Ina mam nuŋe tuku une ko nuŋe une tange am tukul ndana. Kuate tuku sangri nu mbolŋge mayok kambim tuku nu am tukulok minit. ⁴ Kile mafen minitmbi ye Kuatenge kukulyina ta sine nu tuku piro kube. Mine minemba furirwa le sine ŋakmba pirokam kumuŋ kuga. ⁵ Ye kilke te mbolŋge minmba kilke te kilŋawet tuku bulu ŋgina.

⁶ Nu tanjaka sakina sulumba kilke mbol ŋguspeka ruga wakeimba tumba tango ta am mbolŋge pilna sulumba nu sana: ⁷ Ne kumba Siloam kule kualin mbolŋge am minyanga ŋgina. (Siloam nyu ta tugunu Kukulna). Tanjamba kukulna le nu ndek kumba am minyanga mam-bil mayemba luka prona.

⁸ Nu prona le nu tuku tumbran tuma nane afu turmba nu buk agan ndende yabanjka minna le kangernaig ta ndek sakinaig: i ... Ande buk agan ndende yabanjka minna nuŋge inde ŋginaig le ⁹ nane afu sakinaig: Au. Nuŋge ŋginaig le afu sakinaig: Kuga. Tango ande nu suk ŋginaig. Tanjakinnaig le nu nane saningina: Sakade not. Ye nuŋge ŋgina le ¹⁰ nane ndek nu kusnanaig: i ... Ne ndanŋat le am mayekat ŋginaig le ¹¹ nu lafumba sakina: Tango ande nyunu Yesus nuŋge ruga wakeimba ye tuku am mbolŋge pilmba sayat: Ne ka Siloam kule kualin mbolŋge am minyanga ŋgat. Ye ka am minyanŋit le ye am maranŋat

ngina le ¹² nane nu kusnanaig: Nu aningge minit nginaig le nu ndek saningina: Iyo. Ye gilai ngina.

¹³⁻¹⁴ Yesus nu ruga wakeimba am marange tuna ta kusem ait le nane afu tango buk am tukulok minna ta tumba Farisi mbal tugum pronaiig le ¹⁵ nane mata nu kusnanaig: Ne ndajat le am mayekat nginaig le nu saningina: Nu ruga wakeimba ye tuku am mbolhge palet le ye ka am minyangit le kile mambilet ngina. ¹⁶ Tanakina le Farisi mbal afu sakinaig: Tango ta kusem ait tukul lukamba nu mabte ndakate. Kuatenge nu kukul ndana nginaig le nane afu tenenmba sakinaig: Kuga. Nu tango njonu kande nu manau sangrinu tanjamba kam kumu kuga kande nginaig. Nane tanjamba pur yimyam kinaig. ¹⁷ Tanjamba nane man tango am mayekina ta kusnanaig: Tango ta tuku ne ndanmba iduste nginaig le nu saningina: Nu tuan tango ande ngina.

¹⁸ Zu gabat mbal tango ta ina sinamnge am tukulok pronaiig le kile mayekina ta son nda nga nu tuku ina mam wika kusnanikinaig: ¹⁹⁻²⁰ Tale kijo ande am tukulok tepalmbinu nga saka minik ta noten e nginaig le nale lafumba sakinaik: Am tukulok tepilken ta not nginaik. Tanakinaik le nane ndek sanikinaig: Nu ndajat le am mayekat nga kusnanikinaig le nale ndek sakinaik: ²¹ Iyo. Sile gilai. Nu sungokanu. Nu kusnawap. Nu ndajat le am mayekat ko imange nu am wakeiwe tawet ta nuje sakuwa le isap nginaik. ²² Nale Zu mbal tuku kurukurukinaik sulumba tanjamba saninginaik. Ta ndajam? Zu gabat mbal nane pasa ande buk katmba ima nu Yesus nu Kuatenge madina tango nguwa kande nu kusem wande nge pitaimba nu tukulbe nginaig. ²³ Wam ta tuku nale sakinaik: Nu sungokanu. Nu kusnawap nginaik.

²⁴ Kile nane man tango am mayekina ta te yale nga sanaig: Tango ta njonu ta sine kila. Ne Kuate am

mbolŋge sirka son pasa saka ŋginaig le ²⁵ nu ndek sakina: Nu ŋayonu e ko mayenu e ta ye gilai. Wam ande ye mbolŋge kat ta ndo ye kila. Ye buk am tukulok minen ta kile ye mambilet ŋgina.

²⁶ Tanjakina le nane maŋ nu kusnanaig: Nu ne ndaŋnat? Nu ame wam kat le ne am mayekat ŋga kusnanaig le ²⁷ nu lafumba saningina: A ... ye buk satinŋit le tane isaig. Ndaŋam saka maŋ lato isam tuku kusnangade. Tane mata nu dubiwanu taŋgo minam idusde e ŋgina le ²⁸ nane ndek gubra tumba nu tumail panmba sanaig: A ... ne nu dubiwanu taŋgo. Sine Moses ndo dubiweg. ²⁹ Kuate nu Moses ndoŋ pasatina ta sine kila. Taŋgo te aninŋe prona ta sine gilai ŋginaig le ³⁰ nu pasa lafumba saningina: i ... Nu ye tuku am wakeiwe sat ta ndaŋam nu aninŋe prona ta tane gilai ŋgade. ³¹ Nu tuku maŋau ta kilimok. Kuate nu taŋgo ŋayonu ise ndakate. Ande nu Kuate mbarinmba nu tuku nzali dubite le ndo Kuate nu tuku yabaŋ pasa isit le wam sanŋrinu kate. ³² Ande nu ina sinamŋge am tukulok prona le andeŋge nu tuku am maraŋge tuna ŋga sakade le ise ndakeg. ³³ Taŋgo ta nu Kuateŋge kukul ndana kande maŋau taŋaŋ inum kam kumuŋ kuga kande ŋgina. ³⁴ Tanjakina le nane gubra tumba sanaig: Yoi. Ne ina sinamŋge une ŋak te-pilnaik. Ne sine gabat kame wam pagukam iduste e ŋga nane taŋgo ta kusem wandekŋge pitainaig le mayok kina.

³⁵ Taŋgo pitainaig le mayok kina ta Yesus nu ismba taŋgo ta sota kaŋgerna sulumba nu sana: Ne Katesek Taŋgo Ndindo ta tuku ne son ŋgate e ŋgina le ³⁶ nu ndek nu sana: Sunŋgo, ne ima tuku sakate. Taŋgo ta saya le isi sulumba ye nu tuku son ŋgi ŋga sana. ³⁷ Tanjakina le nu ndek sana: Ne buk nu kaŋgerat. Ye ne ndoŋ pasatet te ye nunŋge ŋgina le ³⁸ nu ndek sana: O Sunŋgo, ye ne tuku son ŋget ŋga nu tugumŋge dagol tidroŋgina.

³⁹ Kile Yesus nu terjenmba sakina: Nane am tukulok mbal mambilam tuku mambilde mbal am tukulkam tuku ye tango tanjamba pilengam kilke te mbol prowen ngina le ⁴⁰ Farisi mbal afu tange minnaig ta pasa ta ismba sanaig; i ... Ne sine mata am tukulkanu nga iduste e nginaig le ⁴¹ nu nane saningina: Tane am tukulkanu minig kande une tuku pa tane mbolngge mine ndakate kande. Tane sine am maranganu mineg ngade tukunu tane pa tam tuku minig ngina.

10

Sipsip kulat tango mayenu

¹ Ye siŋka satingamngit. Ande nu sipsip tuku malanga sinam nda kumba nu fonde ponga sinam kinit ta nu kuayar tango ndo. ² Ande nu malanga kumam sinam kinit ta nu sipsip tuku kulat tango. ³ Nu prote le malanga kulat tango malanga talke tuwit. Nu sinam kinit le nuŋe sipsip nu tuku nŋin tugu katesemba nu kila pilig. Nu nuŋe sipsip tuku nyu yimyam wike lika kilmba kile-mayokka kinit. ⁴ Nu nuŋe sipsip ngakmba kile-mayokkate sulumba nu ambonga kinit le nane nu tuku nŋin tugu kila tukunu nu dubimba kinig. ⁵ Tango kisenge pro wikuwa ta nane nu dubiwe nda. Nane nu tuku nŋin tugu gilai tukunu nane nu ram kua kanggaig ngina. ⁶ Yesus nu yaba pasa ta saningina ta nane tugunu katese ndanaig.

⁷ Katese ndanaig le nu te-mayokmba saningina: Ye siŋka satingamngit. Sipsip tuku malanga ta ye. ⁸ Ambonga pronaig mbal ta nane ngakmba kuayar tango ndo. Sipsip nane tuku pasa ise ndakinaig. ⁹ Ye ndo malanga. Ande nu ye tugum tembi sinam kuwa ta nu ngisike nda. Nu mayok ka sinam ka nyamagan mayenu te-silika nyumba minamngat. ¹⁰ Kuayar tango nu sipsip kuayarmba bale farmba ngaigo siglikam tuku ndo prote. Ye nane abo tugu

kitek lato lato tumba gare sunjo ngak minwaig nga ye prowen.

¹¹ Ye sipsip kulat tango mayenu. Sipsip kulat tango mayenu sipsip mine mayewaig nga nu kumam tuku kuru kuru ndakate. ¹² Ande nu sipsip miro tango kuga ta nu ndametinj kilam tuku ndo sipsip kulatkate. Age nguikok prote le nu sipsip kusreka kua kinit le age tange nane bige tidingate le nane pururumba sili-silide. ¹³ Nu ndametinj kilam tuku ndo sipsip kulatkate sulumba nu sipsip sunj-gomba idus ndaningit. ¹⁴⁻¹⁵ Ye sipsip kulat tango mayenu. Mam nu ye kila minit le ye nu kila minet. Tanjamba ndo ye yiye sipsip kila minet le nane ye kila minig. Ye nane mine mayewam tuku ye yiye ngarosu mape ndamba kumamngit.

¹⁶ Yiye sipsip gudommba fonde te sinamnge mine ndakade. Ye nane mata kili le nane ye tuku nin tugu kila pilmba ye dubiyamngaig. Tanjamba nane kuasmbi ndindo tanjan minwaig le ye nane tuku kulat tango ndindo minamngit. ¹⁷ Ye yiye ngarosu mape ndamba kumi sulumba manj abo tumba tingamngit. Ta tuku yiye Mam nu ye tuku kume purte. ¹⁸ Ande nu nune nzali dubimba ye baleyam kumuñ kuga. Ye yiye nzali dubimba kumamngit. Ye sanjri ngak minmba yiye ngarosu kumam tuku palmbimngit. Kumi sulumba sanjri ndui ta tumba manj tingamngit. Yiye Mam nu ye wam ta kam tuku nyu sina nga saningina.

¹⁹ Tanjaka saningina le Zu mbal nane pasa ta ismba manj wamduş pur yimyam kinaig. ²⁰ Afu gudommba ndek sakinaig; Nu bukla ngak nginngankate. Tane nu tuku pasa ise ndakap nginaig le ²¹ nane afu ndek sakinaig; Tango bukla ngak tanjamba pasatam kumuñ kuga. Bukla ngayonunge tango am tukulok wakeiwam kumuñ kuga nginaig.

Zu mbal Yesus ngumnenaig

²² Yerusalemnge nane o buk kusem wande tuku malanga maŋ talkinaig ta idusam tuku pagumba nye sungo mayok kina. Ait ta murke ait.

²³ Yesus nu kusem wande sungo tuku kawaŋ ande nyunu Solomon ta mbolŋge kine inummba minna le ²⁴ Zu mbal afu pro nu te-ŋgamumba kusnanaig: Ne Kuatenge madinina tango ndeta tugusemba saka le isbe. Sine isam tuku wamdus sulumba tairŋga mineg ŋginaig le ²⁵ nu ndek lafumba saniŋgina: Ye buk satinŋen ta tane son nda ŋgade. Ye Mam tuku nyu mbolŋge wam ke liket piro kame tanŋe Mam nu ye kukulyina ta te-mayokde ta ²⁶ tane ye tuku sipsip kuga tukunu tane ye tuku son nda ŋgade. ²⁷ Ye tuku sipsip nane ye tuku ŋin tugu kila. Ye nane kila minet le nane ye dubiyade. ²⁸ Ye abo tugu minmba minam tuku ningi le nane siŋka ŋgisike nda. Ande nu ye tugumŋge nane bige tidinŋa kilam kumuŋ kuga. ²⁹ Sipsip ŋakmba Mam nu ye tugumŋge patikina le kulatka minet. Ande nu Mam tugumŋge nane bige tidinŋa kilam kumuŋ kuga. ³⁰ Sile Mam ndoŋ ndindo ndo ŋga sakina.

³¹ Tanakina le Zu mbal nane maŋ ndame kilmba nu balewam bafunaig le ³² nu ndek nane saniŋgina: Ye Mam tuku sangrimbi maŋau magenu gudommba ke liket le kanŋerkade. Ame maŋau ŋayonu ket le tane ye baleyam bafude ŋga saniŋgina le ³³ nane nu sanaig: Sine ne wam magenu kate ta tuku ne balenam idus ndaweg. Ne tango ndo ta ne ye Kuate ŋga nu tuku nyu ŋayo silitte ŋginaig.

³⁴ Nu ndek lafumba saniŋgina: Kuyar pasa mbolŋge Kuate nu teŋenmba sakate. Tane mbara kame taŋaŋ minig ŋgate. ³⁵ Sine kuyar pasa ande te-siwam kumuŋ kuga. Kuate nu taŋamba nuŋe mbal afu pasa ningina le nane mbara taŋaŋ minig ŋgina. ³⁶ Ye ake tango kuga. Kuatenge madiyumba kukulyina le kilke te mbol prowen.

Ndanam saka ye Kuate tuku Kiŋo ŋget le Kuate tuku nyu ŋayo siliwanu ŋgade. ³⁷ Ye Mam Kuate tuku piro ndaket ŋga idusmba kande tane ye tuku son nda ŋgap. ³⁸ Ye nu tuku piro ket ŋga idusmba kande piro ket maŋau te ndo son ŋgap. Ta mbolŋge tane Mam nu ye ndoŋ minmba minit le ye nu ndoŋ minmba minet ta kila palmbimŋgaig ŋgina.

³⁹ Tanjaka sakina le kile nane nu maŋ biye tiwam tuku ta nu nane kusreka kua ka kina. ⁴⁰ Nu kina ka Yordan kule sim ka buk Yohanusŋge kule pisneniŋgina ma ta mbolŋge minna. ⁴¹ Tanŋe minna le nane gudommba nu tugum promba sakinaig: Yohanus nu maŋau sanŋrinu afu ke ndakina ta nu tanŋo te tuku sakina ta kumumbi sakina ŋginaig. ⁴² Tanjamba ma ta tuku mbal gudommba Yesus tuku son ŋginaig.

11

Lasarus nu kumna

¹ Betani tanŋo ande Lasarus nu guazeŋgina. Kulim kat nuŋe Maria le Marta. ² Maria nu buk gureŋ tumba Yesus tuku kupe mbolŋge kutumba nuŋe gabat waŋembi saukina. Leu nuŋe Lasarus guazeŋgina. ³ Guazeŋgina le nuŋe kulim kat nuŋe ar ndek Yesus tuku pasa pilmba sakinaik: Sunŋo, ande ne nu tuku kume purte ta nu guaze ŋak minit ŋga sanaik le ⁴ nu pasa ta ismba sakina: Guaze tanŋe nu balewe nda. Kuate tuku nyu sunŋo mbol kuwa le wam ta mbolŋge ye Kuate tuku Kiŋo nyu sunŋo mayok kambim tuku guaze ta prona ŋgina.

⁵ Yesus nu Maria le Marta leu nakile Lasarus nu nane tuku kume pur sunŋo ŋak. ⁶ Nu Lasarus guazeŋgina pasa ta ismba minna ma ta mbolŋge maŋ ait armba tanŋe minna. ⁷ Mara armba kugana le nu nuŋe dubiwanu tanŋo saniŋgina: Sine maŋ Yudea kab ŋgina le ⁸ nane nu

sanaig: Tum Tanjo, ailfu ndo Zu mbal ma ta mbolnge ndamembi ne balenam bafunaig. Ndamam saka ne man kambim sakate e nginaig le ⁹ nu ndek sakina: Maratukuk ka furiram ta mafej minit. Ande nu ki mbol likate ta nu baringam kumuŋ kuga. Mafej tuku bulunge nu kiljate. ¹⁰ Ande nu furir likate ta nu bulu kugatok tukunu baringate ngina. ¹¹ Tanjaka sakina sulumba nu nane saningina: Sijgine gulab Lasarus nu kinymba minit. Ye ka nu kuanewamngit ngina.

¹² Tanjakina le nuŋe dubiwanu tanjo nane nu sanaig: Sunjo, nu kinymba minit ndeta nu mayekamngat nginaig. ¹³ Yesus nu Lasarus kumna ta tuku nu kinymba minit nga saningina ta nane nu kinyat nga idusmba tanjamba sanaig. ¹⁴ Kile Yesus nu kilimok saningina: Lasarus kumna. ¹⁵ Ye nu tugum nda kan le nu kumna ta tuku ye piti ndayate. Tane ye tuku son ngap nga ye iduset. Kile sine nu tugum kab ngina.

¹⁶ Nu tanjamba sakina le Tomas mape nyu ande Didimus nu ndek Yesus dubinaig tanjo afu saningina: Nu kumam kinit. Ariya. Sine kumba nu ndoŋ kumbe ngina.

Kumanu mbal abongga tingam tuku miro

¹⁷ Yesus nane Betani pronaiŋ le nane Lasarus tumba ndame burok sinamnge pilnaiŋ le ki bailkamba kugana ta kila sanaig. ¹⁸ Betani tumbraŋ Yerusalem kambim tuku 3 kilomita tanjaŋ ndin kuen kuga. ¹⁹ Zu mbal gudommba Maria le Marta leu nakile kumna le wamdus kile-iberkam tuku pro tanje minnaiŋ.

²⁰ Marta nu Yesus ilmba minna pasa isna sulumba nu tinga ka ndinŋe Yesus kangerna le Maria nu wandekŋe minna. ²¹ Marta nu Yesus sana: O Sunjo, ne buk pro minna kande ye tuku leu kume ndakina kande. ²² Kile ait te mbolnge mata ne ame wam tuku Kuate yabaŋa ta

ne tanbimngat ta ye kila ngina le ²³ nu lafumba sana: Leu naje nu maŋ abonga tingamngat ngina le ²⁴ Marta ndek lafumba nu sana: Ait sungo mbolnge kumanu mbal ŋakmba tinguwaig le nu mata tingamngat ta ye kila ngina.

²⁵ Tanjakina le nu ndek sana: Kumanu mbal abonga tingam tuku ta ye miro. Ande nu ye tuku sanŋri tomba tinga kumwa ta nu maŋ abonga tingamngat. ²⁶ Ima nu abo minmba ye tuku sanŋri tomba tingate ta nu ngisike nda. Ye pasa sanet te ne son ngate e ŋa kusnana le ²⁷ nu ndek sana: O Sungo, ne Kuate tuku Kiŋo ne Kristus. Ande nu kilke te mbol prowamngat nginaig ta ne ngina.

Yesus nu malmbikina

²⁸ Tanjakina sulumba Marta nu tinga kumba ka maib nuŋe Maria siŋsiŋndo sana: Tum Tanŋo pro ne ilwa ŋga sakat ngina le ²⁹ nu ismba pastinga nu sota kina.

³⁰ Yesus nu tumbraŋ nda prona. Nu tumbraŋ makem-biŋge Marta ndoŋ pasatinaik ma ta mbolnge minna. ³¹ Zu mbal nane wandekŋge Maria wamduŋ te-iberŋmba min-naig ta nu pastinga kina le nane nu mindesiŋ tugumŋge malmbinu kinit ŋga nu dubimba kinaig.

³² Maria nu Yesus tugum promba dagol tidronŋa sana: O Sungo, ne prona kande ye tuku leu kume ndakina kande ngina. ³³ Maria nu malmbikina le nu dubimba kinaig mbal ŋakmba malmbikinaig le Yesus nu nane kanŋerka wamduŋ tatrukina le nu nane kusnaniŋgina: ³⁴ Tane aniŋge nu tumba pilnaig ŋga kusnaniŋgina le nane nu sanaig: Sungo, ne sine ŋak kumba ka kanŋera nginaig le ³⁵ nu malmbikina.

³⁶ Tanjana le Zu mbal afu sakinaig: Ai si. Nu Lasarus tuku sunŋomba kume purte nginaig. ³⁷ Tanjakinaig le nane afu ndek sakinaig: Nu tanŋo am tukulok ta nu am maranŋe tuna. Ndanŋam tuku nu Lasarus te-ti ndana le nu kumna ŋga sakinaig.

Yesus nu Lasarus wikina le aborjina

³⁸ Kile Yesus nu maṅ wamdus tatrükina le nu kumba ka mindesin pilnaig ma ndame burok ta tugum prona. Ndame sunḡo ande burok tükulanu minna. ³⁹ Kile Yesus nu ndek saninḡina: Ndame talkap ḡgina le tanḡo kumna ta kulim nuḡe Marta nu ndek sana: Sunḡo, nu kumna le ki bailkamba kuganaig. Mindesin te buk mundur kinit ḡgina le ⁴⁰ nu sana: Ye ne ame pasa sanit? Ne ye tuku sanḡri tomba tinḡa ta ne Kuate tuku sanḡri kanḡeramḡgat ḡga sanit ḡgina. ⁴¹ Tanḡakina le nane ndek ndame talkinaig le Yesus nu tandeka sakina: O Mam, ne ye tuku pasa isit tukunu ye ne gare pasa tinet. ⁴² Ne mara mara ye tuku pasa isit ta ye kila. Afu minig te neḡge ye kukulyina ta nane kila pilwaig ḡga ye pasa te sanet ḡgina.

⁴³ Tanḡaka sake deḡpurmba nu wi kuenḡka sakina: Lasarus, ne tinḡa kilim kaye ḡgina le ⁴⁴ nu kumna tuku ta tinḡa mayok kina. Nane buk tawimbi kupe wai kusnaig sulumba tawi inum gabat sonḡinaig ta ḡjak tinḡina le Yesus ndek nane saninḡina: Tane kuminḡ kukliwap le nu kuwa ḡgina.

Nane Yesus balewam tuku ndin sotinaig

(Mateus 26.1-5; Markus 14.1-2; Lukas 22.1-2)

⁴⁵ Zu mbal Maria dubimba pronaig ta nane Yesus wam kina ta kanḡermba nane gudommba nu tuku son ḡginaig le ⁴⁶ nane afu Farisi mbal tugum kumba Yesus wam kina ta kubeu ninḡinaig le ⁴⁷ Farisi mbal ndek kumba pris gabat mbal ndoḡ gabat sugo sugo ḡjakmba kile-manḡurkinaig sulumba sakinaig: Sine kile ndaḡndaḡamḡgig? Nu maḡau kitek sanḡrinu gudommba ke likate. ⁴⁸ Sine nu mapebe le nu maḡau kumba minwa ta nane ḡjakmba nu tuku son ḡgamḡgaig. Tanḡawaig ta Rom mbal sine Sesar kusrewanu ḡga pro kusem wande sunḡo ḡyayo silimba sine Israel ḡjakmba bale faramḡgaig ḡginaig.

⁴⁹ Tanjo sunjo ande nyunu Kaiafas nu yar ta mbolnje pris tuku gabat sunjo minna. Tanjo ta nu nane njanmuknje tinga saningina: Tane wam gilai mbal. ⁵⁰ Sine Israel tuku ma tumba tanjo ndindo kumwa ta maye. Tanjawa ta sine njakmba njgisike nda njgina. ⁵¹ Kaiafas nu tanjakina ta nu nuje wamdus dubimba sa ndakina. Nu yar ta mbolnje pris gabat sunjo minna le Kuaterje nu wamdus tuna le nu dir pasa saninjmba Yesus nu Israel njakmba tuku nga kumamngat njgina. ⁵² Israel mbal ndo kuga. Nu Kuate tuku kijo kame kilke tugu njakmba mbolnje kilwa le kuasmbi ndindo minwaig nga kumamngat.

⁵³ Ait ta mbolnje Zu gabat mbal nane tugu pilmba Yesus balewam tuku ndin sota minnaig. ⁵⁴ Ta tuku kile Yesus nu Zu am mbol li ndakina. Nu nuje dubiwanu mbal kilmba duje makembinge tumbran ande nyunu Efraim kinaig ka tanje minnaig.

⁵⁵ Zu mbal tuku pagumba nye sunjo Pasowa ait patukina le tumbran fonfon tuku mbal gudommba Pasowa mayok nda kuwa le purfenju mayok kambim tuku nga Yerusalem kinaig. ⁵⁶ Nane pro Yesus sota kusem wande sunjo sinam tanje nangine nangine munju kusnanga sakinaig; Tane ndanjmba idusde. Nu prowamngat e ko prowe nda nga saka minnaig.

⁵⁷ Farisi nane pris gabat mbal ndon nane buk tanjo pino wam paguka saninginaig; Ande nu Yesus minit ma ta kila minmba kande nu sine sasinguwa le sine ka biye tibe njginaig.

12

*Maria Yesus tuku kupe mbolnje gurenj kutuna
(Mateus 26.6-13; Markus 14.3-9)*

¹ Pasowa tuku pagumba nye ait ta buk fagkina le Yesus nu maŋ Lasarus kumna le te-tina tuku tumbraŋ Betani kina. ² Ka tanje nane Yesus tuku pagunaig le Marta nu nyamagaŋ kutumba minna. Lasarus mata nane ndoŋ isukusmba minna. ³ Isukusmba minnaig le Maria nu gureŋ mayenu ande pitinu 500 gram taŋaŋ piyanu o mbolŋge ta tumba prona sulumba Yesus tuku kupe mbolŋge kutumba nuŋe gabat waŋembi kupe saukina le mundur mayenu wande ta kumuŋgina le ⁴ Yesus dubiwanu taŋgo ande Yudas Iskariotnu nu ŋgumnenga Yesus tuku kupet mayok kina ta nuŋge sakina: ⁵ A ... ndaŋam saka gureŋ ta tumba nane afu mbol nda piyana. Nu taŋana kande nu soŋ 30 tunaig le sine sanzal mbal turkeg kande ŋgina. ⁶ Yudas nu sanzal mbal idusniŋmba pasa ta sa ndakina. Nuŋge naŋgine ndametiŋ kulatka afu kuayarmba minanu. Ta tuku nu sakina.

⁷ Kile Yesus nu ndek sana: Nu piti ser ndawa. Ye kume ndaket le nu ambonga ye tuku mindesiŋ wakeiwanu taŋaŋ gureŋ ta tumba ye pisneyat. ⁸ Sanzal mbal nane mara mara tane ŋgamukŋge minamŋgaig. Ye tane ndoŋ ait kuennu mine nda ŋgina.

Nane Lasarus balewam tuku pasa katnaig

⁹ Zu mbal gudommba nane Yesus minna ta ismba nu kaŋgeram pronaig. Nu ndo kaŋgeram pro ndanaig. Nane Lasarus kumna le Yesus nu te-tina ta turmba kaŋgeram pronaig. ¹⁰⁻¹¹ Yesus nu Lasarus te-tina le nane gudommba pris gabat mbal tuku pasa kusreka Yesus tuku son ŋga minnaig. Ta tuku pris mbal nane Lasarus mata balewam tuku pasa katnaig.

*Yesus nu gabat sungo taŋaŋ Yerusalem kina
(Mateus 21.1-11; Markus 11.1-11; Lukas 19.28-40)*

¹² Mafena le Yesus nu mbumba Yerusalem prowam bafumba minna le tango pino gudommaba pro Yerusalemnge pagumba nye ta tuku minnaig ta nane isnaig. ¹³ Nane ismba ndek pator waje supika kilmba nu tugum kumba ka wikaraumba sakinaig:

Sine Kuate tuku nyu te-dungube o.

Tango te Sungo tuku nyu mbolnge prote.

Nu Sungonge nyaro tuwa o.

Nu sine Israel tuku gabat sungo nyaro tuwa o nginaig.

Mune 118.26

¹⁴ Yesus nu donki fat ande te-silika muskilnu mbolnge minyokina. Kuyar pasa ande tejenmba sakate.

¹⁵ Sion tumbraj sungo ne kuru kuru ndaka.

Ai si. Ne tuku tango sungo prote si.

Nu donki fat mbol minyoka ne tugum prote ngate. *Sakaria 9.9*

Kuyar pasa ta Yesus nu kumuna.

¹⁶ Ait ta mbolnge nuje dubiwanu mbal kuyar pasa ta idus ndanaig. Ngumnenga Yesus nu samba mbolnge sangri kilja sungo tina le nane kuyar pasa ta idusmba sakinaig: Son. Kuyar pasa nu tuku sakate ta kumumbi nu mbolnge mayok kina.

¹⁷ Nane Yesus Lasarus wikina le ndame burok sinamnge abonga tingina le kangernaig mbal Yerusalemnge afu kubeu niimba minnaig le ¹⁸ mangur sungo ta nu manjau sangrinu kina le isnaig sulumba nane kumba ka ndinngge nu te-silikinaig le ¹⁹ Farisi mbal nangine nangine sakinaig: Ai si kangerap. Nane njakmba nu dubide. Sine wam ande kam kumuj kuga nginaig.

Yesus nu nuje kumam tuku sakina

²⁰ Nane Kuate mbariŋam tuku pagumba nye ta mbol pronaig ta afu Grik mbal. ²¹ Nane Filipus tugum pronaig. (Filipus nu Galileanu Betsaida tumbrajok).

Nane pro nu sanaig: Tango sunjo, sine Yesus kanjeram proweg nginaig le ²² nu kina ka Andreus sana. Tanjamba nale kinaik ka Yesus kila sanaik le ²³ nu ndek nale sanikina: Ye Ndindo Katesek Tango Kuate nu sangri kilja sunjo sam tuku ait buk prote. ²⁴ Ye sinja satinjamngit. Wit tinju ande kilkek sinamnge ngukap le ndo alonu gudommba mayok kanggaig. Kilkek sinamnge ngu ndakap ta nuje ndo minamngat. ²⁵ Ima nu nuje abo mine mayewam tuku wamdu sunjo tate ta nu ngisikamngat. Ima nu kilke te mbolnge nuje abo mine mayewam tuku idus ndate ta nu abo njak minmba minamngat. ²⁶ Ima nu ye tuku piro biyam idusmba kande nu ye dubiyuwa. Nu tanjawa ta nu ye ndon minamngat. Ande nu ye tuku piro biywa ta Mamnge nu tuku nyu te-mayokamngat.

²⁷ O Mam, ye ngamungal pitiyate ta ye ndanmba sani. Wam ye mbol prowamngat ta laipyuwa nga sani? Kuga. Ye tanjake nda. Piti ta kurawam tuku ye prowen. ²⁸ O Mam, nane nyu sunjo ta mbol kuwa ngina. Nu tanjakina le samba mbolnge mingge pasa ande tenenmba sakina: Yinje nyu sunjo buk mbol kina. Kile manj mbol kangat nga sakina.

²⁹ Nane tanje minnaig mbal pasa ta ismba afu ndek sakinaig: Kuaila fudukate nginaig le afu nane sakinaig: Enjel ande nu ndon pasatate nginaig le ³⁰ nu ndek sakina: Pasa ta ye isi nga pro ndawat. Tane isap nga prowat. ³¹ Kile kilke mbol mbal pileningam tuku ait prote. Kilke te tuku gabat Satan Kuatenge te-iberjamngat. ³² Nane afu ye ail mbolnge pilmba te-dunjuwaig le ye kilke mbol mbal wike liki le nane ye tugum prowamngaig ngina. ³³ Yesus nu ndanndanmba kumamngat ta te-mayokmba nu pasa ta saningina.

³⁴ Nane ndek pasa lafumba sakinaig: Moses tuku kuyar pasa Kristus nu minmba minamngat nga sakate

ta ne ndanam nane Katesek Tango Ndindo tumba tedungamngaig ngate. Katesek Tango ta nu ima nginaig le ³⁵ nu nane saningina: Kile bulu tugusek ait fagnu ndo tane kilnatingamngat. Bulu tane kilnatingmba minitmbi tane kilnja mbolnje likap. Kuga ta ma makenje tane songikat. Ande nu ma make sinamnje likate ta nu ndin kanjer ndate. ³⁶ Bulu kilnatingmba minitmbi nu tugum kumba kila palpe. Tanawap ta tane bulu njak minamngaig ngina. Yesus nu tanaka sakina sulumba nu nane kusreka kuirka minna.

Zu gudommba nane Yesus talanaig

³⁷ Yesus nu manjau kitek gudommba nane am mbolnje ke likanu ta nane nu tuku son nda nga minnaig. ³⁸ Tuan tango Aisaia tuku pasa ande nane mbolnje kumungina ta tejenmba.

O Sunjo, sine pasa kukliweg le ande nu son nda ngate. Ne naje sangri te-mayokte le ande nu katese ndate. *Aisaia 53.1*

³⁹ Nane Kristus talanaig ta Aisaia nu o buk dir pasa ande tejenmba kuyarna.

⁴⁰ Kuate nu nane tuku am tukule ninmba ngamunggal mata tukule ningina. Kuga ta nane ammbi alonu kanjermba wamdus puluninguwa le ngamunggal biye mbilmba ye tugum prowaig le nane wakeikamngit ngina. *Aisaia 6.10*

⁴¹ Aisaia nu Kristus tuku kilnja sunjo kanjermba nu tanjamba Yesus tuku kuyarna.

⁴² Zu gabat gudommba Yesus tuku son nginaig ta Farisi mbal nane kusem wandeknje nane peuningbekaig nga nanjine son ta yabukinaig. ⁴³ Nane tango pino njakmba nane nzaliningam tuku sunjomba idusnaig sulumba Kuate nu nane nzaliningam tuku wam ta fudinndo nga idusnaig.

⁴⁴ Kile Yesus nu wi kuerjka saningina: Ande nu ye tuku son ngate ta nu ye tuku ndo son nda ngate. Kuate nu ye kukulyina ta nu tuku mata son ngate. ⁴⁵ Ande nu ye tuku manau kanjer tite ta nu Kuate nu ye kukulyina ta nu tuku manau mata kanjer tite. ⁴⁶ Ye kilke te tuku bulu tajar tango pino njakmba kiljaninget. Ye son ngade mbal nane ma make sinamnge mine ndakade. ⁴⁷ Ande nu ye tuku pasa ismba dubi ndawa ta ye nu pilemba pasa mbolnge te-ti ndawet. Ye tango pilenimba pasa mbolnge kile-tidingam pro ndawen. Ye nane tuku muskil kile-tidinge ningam tuku prowen. ⁴⁸ Ima nu ye pitaiyumba ye tuku pasa ngumnete ta ait sungo mbolnge ye pasa sake liket tenge nu pilemba pasa mbolnge te-tiwamngat. ⁴⁹ Ye pasa sake liket te yinge wamdusmbi sa ndaket. Mam nu ye kukulyina nunge wam paguyina le ye sake liket. ⁵⁰ Nunge wam pagu pasa ta abo minmba minam tuku ndin tumtingit. Ta tuku ye pasa satinget te Mamnge wam paguyina le ndo satinget ngina.

13

Yesus nu nunge dubinaig mbal tuku kupe minyangina

¹⁻⁵ Pasowa ait pro ndana le Yesus nu nunge dubinaig mbal ndon isukusmba minnaig le Yudas Iskariotnu Simon tuku kiyo nu Satannge buk wamdus tuna le nu Yesus tumba nunge ngueu mbal ningam tuku idusmba minna.

Yesus nu kilke te kusremba Mam nunge tugum kambim tuku ait patukina le nu kila minmba nunge mbal kilke te mbolnge minnaig ta nane tuku kume purmba minna sulumba nu ndek nyamagan kusremba tinga nunge siot paska tawi ande tumba ngaro kusmba nza mbolnge kule kutumba nunge dubiwanu tango tuku kupe minyange likina. Mam Kuate nu sanjri njakmba nu wai mbolnge pilna

le nu Mam tugumnge ndekina ta nu maŋ luka mbumba kaŋgat wam ta ŋakmba nu kila minmba taŋana.

⁶Taŋamba minyanŋe lika ka Simon Petrus tugum prona le nu kusnana: i ... Sunŋo, neŋge ye tuku kupe minyanŋam bafute e ŋgina le ⁷ nu ndek sana: Ye maŋau ket te ne tugunu katese ndate. ŋgumnerŋa ne pulunamngat ŋgina le ⁸ nu maŋ sana: Siŋka. Ne ye tuku kupe minyanŋe nda ŋga sana. Taŋakina le nu maŋ sana: Ye ne tuku kupe minya ndaŋgi ta ne ye ndoŋ gulab minam kumuŋ kuga ŋgina le ⁹ Simon Petrus ndek nu sana: Sunŋo, taŋamba kande kupe ndo minya ndaŋga. Ye tuku kupe wai gabat turmba minyanŋa ŋgina le ¹⁰ nu sakina: Ande nu ŋgarosu ŋak kule pisat ta nu kupe ndo minyanŋa maŋ purfeŋnu mayok kaŋgat. Tane ŋakmba purfeŋnu minig ta tane tuku ande nu purfeŋnu mine ndakate ŋgina. ¹¹ Yesus nu ima nu tuku kupet mayok kaŋgat ta nu kila minna tukunu ande nu purfeŋnu mine ndakate ŋga saningina.

¹² Nu nane tuku kupe minyanŋe denpurmba nu tinga nuŋe siot tumba silika isukusam tuku ma mbol kina sulumba nane kusnaningina: Ye tane mbolŋge maŋau kit ta tane tugunu katesede? ¹³ Tane ye nyun ta Sunŋo tane tuku Tum Taŋgo ŋgade ta son. Tane kumumbi sakade. ¹⁴ Ye Sunŋo tane tuku Tum Taŋgo minmba ye nyu kugatok tane kumnemnge minanu taŋaŋ tane tuku kupe minyanŋe likit. Tane mata nyu kugatok taŋaŋ taŋgine taŋgine kupe minyanŋe likap. ¹⁵ Ye tane mbolŋge maŋau kit ta tane kaŋgermba taŋamba dubimba kap ŋga ye tumtingit. ¹⁶ Ye siŋka satinŋamngit. Piro taŋgo nu nuŋe sunŋo li ndate. Kukul taŋgo nuŋe kukulte taŋgo li ndate. ¹⁷ Ye tane pasa satinŋet te tugunu katesemba dubiwap ta tane gare maŋau mbolŋge minamngaiŋ.

¹⁸ Ye tane ŋakmba tuku sa ndakit. Ye maditingen mbal ye tane tuku wamdus kila. Kuyar pasa ande tejenmba

sakate.

Ande nu ye tuku nyamagan ye ndon isukusit ta nu ye tuku
ngueu mayok kinit ngate. *Mune 41.9*

Pasa ta sinjka kumumbi mayok kangat. ¹⁹ Pasa ta mayok
kuwa le ye Kuatenge madiyina tango ta tane son ngam
tuku ye ambonga satinngit. ²⁰ Ye sinjka satinngamngit. Ye
yiye tango ande kukuli le prowa le ande nu aukmba
wakeite ta nu ye mata wakeiyate. Ye wakeiyate ta Kuate
ye kukulyina nu mata wakeite ngina.

Yudas nu Yesus tuku kupet tango

(Mateus 26.20-25; Markus 14.17-21; Lukas 22.21-23)

²¹ Yesus nu pasa ta saningina sulumba ngamu-
gal pitina le pasa te-mayokmba saningina: Ye sinjka
satinngamngit. Tane ngamuknge ande nu ye tuku kupet
minit ngina. ²² Tanjakina le nuje dubinaig tango ndek
ima tuku sakate nga idusmba nangine nangine munju
kangerkinaig.

²³ Nu dubiwanu tango ande Yesus nu tuku kume pur
mayena ta nale munju patuk patuk isukusmba minnaik.

²⁴ Simon Petrus nu tango ta nu kusnawa nga gabatmbi
sana le ²⁵ tango ta Yesus marj patumba nu gemba nu
kusnana: Sunjo, ne ima tuku sakate ngina le ²⁶ nu sakina:
Ye bret te kule pak mbol pilmba tambimngit not ngina.
Nu tanjaka bret tumba kule pak mbilmba Simon tuku kiyo
Yudas Iskariotnu tuna. ²⁷ Tuna le Satan pro Yudas sinam
kina le Yesus nu sana: Ne wam kam iduste ta pitik kumba
ka ngina. ²⁸ Nu Yudas pasa sana ta nane isukusmba
minnaig mbal nane katese ndanaig. ²⁹ Nane idusnaig:
Yudas nu ndametij tuku pale fat kulatkate tukunu Yesus
nu Pasowa tuku nyamagan afu piyawam tuku ko ndametij
afu sanzal mbal ningam tuku nga sate nga idusnaig.

³⁰ Kile Yudas nu bret ta nyumba mayok ka kina ta buk
furirna.

Wam pagu pasa kitek

³¹ Nu mayok ka kina le Yesus nu nane saningina: Ye Ndindo Katesek Tango kile ye tuku nyu sungo mbol kangat. Wam ta mbolnge Kuate tuku nyu sungo mata mbol kangat. ³² Kuate nu ye mbolnge nyu sungo mbol kuwa le ye nu mbolnge mata nyu sungo mbol kangat. Kile ndo nu ye tuku nyu sungo te-mbolamngat.

³³ Kiyo kame ye, ait fagnu tane ndorj minamngit. Tane ye sota kangerye nda. Ye o buk Zu mbal tanjamba saningen ta kile tane satngamngit. Tane ye kangit ma ta tane prowam kumuŋ kuga.

³⁴ Ye tukul kitek ande satngamngit. Tane tangine tangine muŋgu iduska kume purkap. Ye tane tuku kume puret tanjamba tane mata tangine tangine muŋgu kume purkap. ³⁵ Tane muŋgu kume purkap ta tango pino tane ye dubiyade mbal minig ta katesewamngaiŋ ngina.

*Yesus nu Petrusnge nu tuku nyu yabukamngat nga sana
(Mateus 26.31-35; Markus 14.27-31; Lukas 22.31-34)*

³⁶ Yesus nu tanjamba sakina le Simon Petrus nu kusnana: Sungo, ne animbi kangat ngina le nu sana: Ye kangit ma ta kile ne ye dubiyam kumuŋ kuga. Ngumnenga ne ye dubiyamngat ngina.

³⁷ Tanjakina le Petrus nu sana: Ndanam kile ye ne dubinam kumuŋ kuga ngate. Ne tuku nga ye kumam tuku kuru kuru ndaket ngina le ³⁸ nu ndek sana: Ne ye tuku nga ne kumam tuku kuru kuru ndakam iduste e? Ye sinja ne sanamngit. Furir te mbolnge teg wi ndakuwa le ne ye tuku nyu yabukam kenjamngat ngina.

14

Kuate tugum kambim tuku ndin

¹ Ye pasa pitinu satinigit ta tuku tane wamdus fulil ndakap. Tane Kuate tuku sanjri tomba tinga ye tuku sanjri mata tomba tingap. ² Mam tuku tumbranngge wande gudommba minig. Tanamba mine ndakuwaig ta ye satinige nda. Ye kumba ka tane tuku ma wakeiwamngit. ³ Tane tuku ma wakeiwi sulumba luka pro tane kili le tane ye ndonj minmba minamnggaig. ⁴ Ye kambimngit ma ta tane ndin kila ngina.

⁵ Tanakina le Tomas nu ndek kusnana: Sunjo, ne kambimngat ta sine gilai. Ndin ndan dubimba ne tugum prowamngig nga kusnana le ⁶ nu ndek sana: Kambim tuku ndin, wam tugusek, abo tugu ta ye miro. Ande nu ye laipyumba Mam tugum kambim kumuŋ kuga. ⁷ Tane ye kila pilig tukunu Mam mata kila palmbimnggaig. Kile tane nu kila palig. Tane buk nu kanjernaig ngina.

⁸ Kile Filipus ndek Yesus sana: Sunjo, sine tuku nzali ne naje Mam tumsinga le kanjerbe ngina le ⁹ nu ndek sana: Filipus, ye ait kuennu ne ndonj minet. Ne ye kila pile ndakate e? Ande nu ye tuku tugu kanjer tite ta nu Mam mata kanjerte. Ndanjam tuku ne naje Mam tumsinga le kanjerbe ngate. ¹⁰ Ye Mam ndonj sailket le nu ye ndonj minit. Sile ndindo ta ne son nda ngate? Ye mara mara pasa satiniget ta yiŋe wamdusmbi sa ndaket. Mam nu ye ndonj minmba nunge piro ta ke likate. ¹¹ Ye Mam ndonj minet le nu ye ndonj minit ta son ngap. Tane son ngam fugumba kande piro ke liket ta kanjerka ye nu ndonj minet ta son ngap. ¹² Ye sinja satingamngit. Ande nu ye tuku sanjri tomba tingua ta ye manau ke liket te nu mata kamngat. Ye Mam tugum kanjit ta tuku nu ye manau ket te lininjmba manau sanjrinu ke likamngat. ¹³ Tane ye ndonj minmba wam afu tuku yabanyap ta ye Mam tuku nyu sunjokuwa nga ye wam ta kamngit. ¹⁴ Tane ye ndonj minmba wam ande tuku yabanyap ta ye kamngit ngina.

Yesus nu Tukul Guwa ndekam tuku sakina

¹⁵ Tarjakina sulumba nu maṅ sakina: Tane ye tuku kume purap ta tane ye tuku minḡe dubiwamṅgaig. ¹⁶ Tarjawap le ye Mam sawi le ande kukulwa le ndeka tane sinzantṅmba minmba minamṅgat. ¹⁷ Nu wam tugusek tuku Guwa. Kilke te mbolok maṅau dubide mbal nane nu gilai minmba nu tam kumuḡ kuga. Tane nu kila minig le nu tane ndoḡ minmba tane tuku ṅgamuṅgal sinamṅge minmba minamṅgat.

¹⁸ Ye tane kusreki le munzanu taṅaṅ mine nda. Ye maṅ luka tane tugum prowamṅgit. ¹⁹ Mine minemba kilke te mbolok maṅau dubide mbal nane maṅ ye kaṅgerye nda. Tane ye mara mara kaṅgerymba minamṅgaig. Ye abo minmba minet tukunu tane mata abo minmba minamṅgaig. ²⁰ Ait ta prowa le ye Mam ndoḡ minet le tane ye ndoḡ minig le ye tane ndoḡ minet wam ta tane katesewamṅgaig.

²¹ Ima nu ye tuku wam pagu pasa dubiwa ta nu ye tuku kume purte. Nu ye tuku kume purwa ta Mam mata nu tuku kume puramṅgat. Ye mata nu tuku kume purmba ye pro yiḡe wamdus tumi le nu ye kila palmbimṅgat ṅgina.

²² Tarjakina le Yudas ande Iskariotnu kuga nu ndek Yesus kusunana: Sunḡo, ndaṅam ne pro naḡe wamdus sine ndo tumsiṅmba kilke te mbolok maṅau dubide mbal tumniṅge nda ṅga sakate ṅgina le ²³ Yesus ndek nu sana: Ande nu ye tuku kume purte ta nu ye tuku pasa dubite. Mam nu taṅgo ta tuku kume purmba minwa le sile Mam ndoḡ nu tugum kumba nu ndoḡ minmba minamkik. ²⁴ Ande nu ye tuku kume pur ndate ta nu ye tuku pasa dubi ndate. Pasa satinḡet le isig ta ye tuku pasa kuga. Mam nu ye kukulyina nu tuku pasa.

²⁵ Ye tane ndoḡ minmba pasa kame te satinḡet. ²⁶ Mam nu ye tuku nyu mbolḡe sinzantṅgam tuku Tukul Guwa

kukulwa le ndekamngat. Nunge tane wam jakmba tumtingamngat. Pasa jakmba sake liken ta nu manj lato tumtinguwa le idusamngaig.

²⁷ Tane wamdus piti jak minmba kuru kuru ndakap. Ye tane kusreka ngamungal mukukmbi wamdus bul ser-tingamngit. Kilke te tuku manau dubide mbal wamdus bul serningig tana kuga. Ye ngamungal mukukmbi wamdus bulok minet manau ta tingamngit.

²⁸ Ye tane kusreki sulumba manj luka tane tugum prowamngit nga satinget le isaig. Mam nu Sungo. Nu ye liyate. Ta tuku tane ye tuku kume purde kande ye Mam tugum kangit ta gare tade kande. ²⁹ Ye nda kinet sulumba ambonga tane kila satinget. Wam ta mayok kuwa le tane pasa te tuku son ngap nga satinget. ³⁰ Ye kile tane ndonj sungomba pasate nda. Kilke te tuku gabat Satan nu buk prowam bafute. Nu ye tuku sangri kumun kuga ta ³¹ kilke mbolok mbal ye Mam tuku kume puret ta kila pilwaig nga ye Mam tuku minge dubiwamngit.

Ariya. Kile tingap le kab ngina.

15

Grep muli tugusek

¹ Yesus nu manj saningina: Ye grep muli tugusek. Mam nu grep muli kulatka nu miro minit. ² Ye tuku wainu afu alo ndade ta Mamnge supika kile-pankate. Wainu afu alo de ta manj alo magewaig nga kugerka wakeikate. ³ Ye pasa satingen ta mbolnge tane tinreknu mayok kinaig. ⁴ Tane ye ndonj sailkap le ye tane ndonj minmba minamngit. Grep muli wainu ange tur ulendika mine ndakuwa ta nunge ndo alowe nda. Taramba ndo tane ye ndonj sail ndakap ta tane alo kile-mayokke nda.

⁵ Ye grep muli anghenu. Tane wainu. Ande nu ye ndonj sailkate ta ye nu ndonj minet le nu alo gudommba kile-mayokkate. Tane ye ndonj sail ndakap ta tane wam inum kam kumuŋ kuga. ⁶ Ande nu ye ndonj sail ndakuwa ta nu muli wainu tanaŋ Kuateŋge supimba bukŋguwa le kareŋgamŋgat. Wainu tanaŋ ta kile-maŋgurka kilmba pankate le paŋge uge sulude. ⁷ Tane ye ndonj sailkap le ye tuku pasa tane sinamŋge minwa ta taŋgine nzali mbolŋge Kuate yabaŋap le kumumba mayok kaŋgaig. ⁸ Tane alonu gudommba kile-mayokkade ta Mam tuku nyu sunjo mbol kinit. Maŋau tamba tane siŋka ye dubiyanu taŋgo kilimok mayok kinig.

Kume pur maŋau

⁹ Mam nu ye tuku kume purte taŋamba ndo ye tane tuku kume puret. Ye tane tuku kume puret wam ta kusre ndamba ye tugumŋge minap. ¹⁰ Ye Mam tuku miŋge kumnemŋge minet ta nu ye tuku kume purte wam ta ye kusre ndawet. Tane ye tuku miŋge kumnemŋge minap ta ye tane tuku kume puret wam kusrewe nda. ¹¹ Tane ye tugumŋge gare tumba gare sunjo ŋak minap ŋga ye pasa ta satinŋit.

¹² Ye tuku wam pagu pasa ta tejenmba. Ye tane tuku kume puret taŋamba ndo tane taŋgine taŋgine muŋgu kume purkap. ¹³ Ande nu nuŋe gulab kame mage minam tuku kumit ta nu taŋgo ŋakmba tuku kume pur maŋau liningit. ¹⁴ Tane ye tuku miŋge dubiwap ta tane ye tuku gulab minamŋgaig. ¹⁵ Gabat sugo afu nane wam ande kam idusmba naŋgine piro taŋgo sa ndaniŋgig ta ye pasa ŋakmba Mam tugumŋge isen ta tane satinŋen. Ta tuku ye kile tane piro taŋgo ŋge nda. Tane ye tuku gulab ŋget. ¹⁶ Tanenŋge ye madi ndayinaig. Yenŋge tane maditinŋen. Tane ka alo magenu kile-mayokkap le alo ta minmba minwaig ŋga ye tane maditinŋen. Tane ye tuku nyu mbolŋge

YOHANUS 15:17 57 YOHANUS 15:27

Mam yabanap ta nunge wam ta tingamngat. ¹⁷ Tane wam pagu pasa te dubiwap sulumba tanjine tanjine munju kume purka minap ngina.

Afu Yesus tuku mbal ngueu patikamngai

¹⁸ Yesus nu man lato saningina: Kilke mbol mbal nane abo abo ye kasuryinaig tanjamba ndo tane mata kasurtingamngai. ¹⁹ Tane kilke te tuku manau dubide kande nane sine tuku afu nga tane tuku nzali torde kande. Ye kilke mbol mbal ngamuknge tane kile-mayokka maditijgen tukunu nane sijine mbal kuga nga kasurtingig. ²⁰ Ye buk pasa ande satijgit ta idusap. Piro tango nu nunge sunjo li ndate nga satijgit. Ye tane tuku Sunjo nane afunge ye piti seryinaig tanjamba ndo nane tane mata piti sertingamngai. Afu ye tuku pasa dubide tanjamba ndo nane tane tuku pasa mata dubiwamngai. ²¹ Kuate nu ye kukulyina ta nane nu gilai minig tukunu nane tane ye tuku mbal nga ngueu patikamngai.

²² Ye pro tugusek manau tum ndaningen kande nane une tuku pa tam tuku mine ndakade kande. Ye nane tumningen tukunu nane une tuku pa tam tuku minig. ²³ Ande nu ye kasuryate ta nu ye tuku Mam mata kasurte. ²⁴ Manau sangrinu nane afunge ke ndakinaig ta ye nane ngamuknge ke liken. Ye manau ta nda ke liken kande nane une tuku pa tam tuku mine ndakade kande. Nane wam kame ta kanjerka ye kasuryumba Mam turmba kasurmba minig. ²⁵ Kuyar pasa ande tejenmba sakate.

Nane ake sinan ye tuku gubra tade ngate. *Mune 35.19; 69.4*
Kile pasa ta alonu kumumbi mayok kinit.

²⁶ Ye Mam tugum kumba wam tugusek tuku Guwa kukuli le pro tane sinzartijmba nu kumumbi ye tuku sakamngat. ²⁷ Ye piro tugu pilen mbolnge tane ye ndon

minmba kile minig. Ta tuku tane mata kumumbi ye tuku saka minamngai.

16

¹ Tane son mañau kusrebekaig nga ye pasa ñakmba ta sake likit. ² Nane afu tane kusem wande sinam kambim tuku peutingamngai. Ait ande prowa le nane sine Kuate tuku piro mayeweg nga idusmba tane bale faramngai. ³ Nane sile Mam ndoñ gilai tukunu tañawamngai. ⁴ Ye kile tane kila satinget te ngumnenga mañau ta mayok kuwa le pasa satingit te idusamngai. Ambonga ye tane ndoñ minen ta ye pasa te sa ndatingen.

Tukul Guwa tuku piro

⁵ Kile Mam nu ye kukulyina ta ye nu tugum kangit. Ye animbi kangit ta tane ye kusnayam idus ndade. ⁶ Ye tane pasa te satinget tukunu tane ñakmba ngamungal piti ñak minig. ⁷ Ye siñka satinngamngit. Tane maye minam tuku ye tane kusreka kangit. Ye nda ka ta ande tane sinzantingam tuku ndeke nda. Ye kumba ka nu kukuli le tane tugum prowamngat. ⁸ Nu prowa sulumba une tuku tugu, mañau tiñreknu tuku tugu, une tuku pa lafunu tam tuku wam ta ñakmba kilke mbol mbal kile-mayokka saninguwa le katese mayewamngai ta tejenmba. ⁹ Nane ye tuku son nda ngade tukunu nane une ñak ta nu te-mayokmba saningamngat. ¹⁰ Ye tane kusreka Mam tugum luka kangit tukunu ye tiñreknu nga saningamngat. ¹¹ Kuate nu kilke te tuku gabat Satan pa tambim tuku pilna tukunu nane mata pa lafunu tam tuku minig ta saningamngat.

¹² Ye pasa afu sungomba tane satinngam tuku ta tane wamdu sinamngge patikam kumuñ kuga. ¹³ Wam tugusek tuku Guwa prowa sulumba nu tugusek mañau ñakmba tumtingamngat. Nu nuñe wamdu sambi pasa satinngge nda. Nu Kuate tugumngge pasa isit ta ndo satinngamngat. Wam

afu ngumnennga mayok kanggaig ta mata wam pagukamnggat. ¹⁴ Nu ye tuku pasa tumba tane tumtinguwa le ye tuku nyu sungo mbol kangat. ¹⁵ Mam tuku wam ngakmba ta ye tuku. Ta tuku ye satینگit nu ye tuku pasa tumba tane tumtingamnggat nga satینگit ngina.

Gare pasa le piti pasa

¹⁶ Yesus nu maڭ sakina: Mine minemba tane ye kangerye nda. Maڭ mine minemba ye kangeryamnggaig ngina le ¹⁷ nuڭe dubiwanu taڭgo afu ndek nangine nangine muڭgu kusnanginaig: Ndaڭam nu sakate: Mine minemba tane ye kangerye nda. Maڭ mine minemba ye kangeryamnggaig ngate. Ye Mam tugum kangit nga sakat ta tugunu ndaڭmba. ¹⁸ Mine minemba nga sakat ta ait giganmba. Nu pasa sake likate te sine tugunu katese ndaweg nginaig.

¹⁹ Nane Yesus kusnawam tuku idusmba minnaig ta nu katesemba nu ndek saningina: Tane ye mine minemba kangerye nda. Maڭ mine minemba ye kangeryamnggaig ngit ta tane tugunu katesewam tuku muڭgu kusnangade e? ²⁰ Ye siڭka satینگamnggit. Kilke te mbolok maڭau dubide mbal nane gare ngak minwaig le tane sinamanzerka malmbi ngakmba minamnggaig. Tane wamdus piti ngak minap ma ma wam ta mbilmba tane gare sungo ngak minamnggaig. ²¹ Pino nu kiڭo te-palmbim tuku ait prote le nu rar kamusmba piti ngak minit. Nu kiڭo tate sulumba kangermba gare tormba rar ta maڭ idus ndate. ²² Tane mata taڭaڭ kile wamdus piti ngak minig. Ye maڭ tane tugum prowi le tane gare toramnggaig. Gare ta andeڭge te-ibeam kumuڭ kuga. ²³ Ait ta mbolڭge tane ye agaڭ ande tuku kusnaye nda. Ye siڭka satینگamnggit. Tane ye tuku nyu mbolڭge wam ande Mam yabaڭap ta nu tane tiڭgamnggat. ²⁴ Tane buk ye tuku nyu mbolڭge wam ande

Mam yabaŋ ndanaig. Kile taŋamba Kuate yabaŋap le nu tane tiŋguwa le tane gare suŋgo taŋgaig.

Yesus nu kilke te tuku saŋgri te-ibeŋna

²⁵ Ye yaba pasambi pasa satinge liket. Ait ande prowa le yaba pasambi satinge nda. Ye tane Mam tuku kilimok satingamŋgit. ²⁶ Ait ta mbolŋge tane ye tuku nyu mbolŋge Kuate yabaŋap le ye tane tuku yabaŋ pasa tumba Mam sawe nda. ²⁷ Kuga. Mam nu nuŋe miroŋ tane tuku kume purte tukunu tane tuku yabaŋ pasa isмба tingamŋgat. Tane ye tuku kume purmba ye Mam tugumŋge ndeken ta tane son ŋgade wam ta tuku nu tane tuku kume purte. ²⁸ Ye Mam tugumŋge kilke te mbol prowen. Kile ye kilke te kusremba maŋ luka Mam tugum kaŋgit ŋgina.

²⁹ Yesus nu taŋjaka sakina le nuŋe dubiwanu taŋgo nane sakinaig: Ese. Kile ne yaba pasambi sa ndakate. Ne kilimok sakate le ³⁰ sine katese mayeweg. Ne wam ŋakmba tuku kila minit. Singine kusna pasa wamdus sinamŋge ndo minig le ne kila pilit. Ta tuku ne Kuate tugumŋge ndekina ta sine son ŋgeg ŋginaig le ³¹ nu ndek sakina: Tane kile ye tuku son ŋgade e? ³² Mine minemba tane yiŋe ndo kusreyumba kua ka sili-silimba taŋgine tumbraŋ kine likamŋgaig. Taŋawap ta Mam nu ye ndoŋ minmba minit tukunu ye yiŋe ndo mine nda. ³³ Tane ye ndoŋ minmba ŋgamuŋgal mukuk minap ŋga ye pasa ta ŋakmba satinge likit. Tane kilke te mbolŋge minap sulumba piti suŋgomba kamusaŋgaig ta tane kuru kuru ndaka saŋgri tiŋga minap. Ye kilke te tuku saŋgri ŋaigonu buk kile-ibeŋken ŋgina.

17

Yesus nu nuŋe mbal tuku Kuate yabaŋna

¹ Yesus nu pasate denpurna sulumba nu tandeka mam-bilmba Kuate yabaꝋmba sakina: O Mam, ait buk prawat. Ne ye tuku nyu sunꝋo ta te-mbola le ye suk ne tuku nyu sunꝋo ta te-mbolamꝋgit. ² Ne kilke mbol mbal ye tuku saꝋgri kumnemꝋge minwaig ꝋga patikina le ne ye sina mbal ye nane abo tugu minmba minam tuku niꝋget. ³ Ima nu ne Mbara Ndindo Tugusek kila pilmba ye Yesus Kristus ne kukulyina ta turmba kila pilit ta nu abo tugu tumba minmba minamꝋgat. ⁴ Ne ye piro kam tuku sayina ta ye buk ke suluwit sulumba ne tuku nyu sunꝋo kilke mbol mbal ꝋgamukꝋge te-mbolet. ⁵ O Mam, kilke te nda minna le ye ne ndoꝋ nyu sunꝋo ꝋak minkerꝋ ta kile ye tuku nyu maꝋ taꝋmba te-mbola le ye ne tugumꝋge mini.

⁶ Ne kilke mbol mbal afu sina ta ye ne tuku maꝋau tumniꝋgen. Nane ne tuku mbal minnaig le ne ye sina le nane ne tuku pasa dubide. ⁷ Wam ꝋakmba ne ye sina ta ne tugumꝋge prode ta kile nane kila pilig. ⁸ Ne ye pasa sayina ta nane niꝋgen le wamdus sinamꝋge pilmba son ꝋginaig. Ye ne tugumꝋge prowen ta nane siꝋka katесе mayenaig sulumba neꝋge ye kukulyina ta nane son ꝋginaig.

⁹ O Mam, ye kile nane tuku yabaꝋnet. Ye kilke mbol mbal ꝋakmba tuku yabaꝋ ndanet. Ne nane afu ye sina ta ye nane tuku ndo yabaꝋnet. Nane ne tuku. ¹⁰ Ye tuku mbal ta ne tuku. Ne tuku mbal ta ye tuku. Nane mbolꝋge ye tuku nyu sunꝋo mbol kinit.

¹¹ Ye kilke te kusremba ne tugum prowi le ne ye sina mbal kilke te mbolꝋge minamꝋgaig. O Mam, ye ne ndoꝋ ndindo minek taꝋmba ndo nane nangine nangine wamdus ndindo minam tuku nane nyu sunꝋo tambi nane kulatka. ¹² Ye nane ndoꝋ minmba nane saꝋgri ye sina tambi nane kulatken. Ye nane kigraibken le ande ꝋgisi ndakina. Ande ꝋayonu ꝋgisikam tuku minit kuyar pasa sakate ta nuꝋge ndo ꝋgisikate.

¹³ O Mam, ye kile ne tugum prowamngit. Ye kilke te mbolnge minmba nane ye tugumnge gare tumba gare nak minwaig nga nane isam tuku pasa nakmba te saket. ¹⁴ Ye ne tuku pasa nane ningen. Ye kilke te mbolok kuga. Tanan ndo nane mata kilke te mbolok kuga. Ta tuku kilke mbol mbal nane kasurningig. ¹⁵ Ne nane kile-dunga le kilke te kusrewam tuku sa ndanet. Ne nane kigraibka le Satan nu nane kile-ibej ndakuwa nga ne yabanet. ¹⁶ Ye kilke te mbolok kuga. Tanan ndo nane mata kilke te mbolok kuga.

¹⁷ Ne manau tugusek tumninga le nane ne tuku mbal mayok kuwaig. Ne tuku pasa ta tugusek. ¹⁸ Ne ye kukulyina le kilke te mbol mbal tugum prowen. Tanamba ndo ye nane kukulninget le kilke te tuku manau dubide mbal tugumnge pirokade. ¹⁹ Ye ne tuku minge dubimba ta ndo idus tiwet. Ta mbolnge nane mata ne tuku mbal mayok kanngaig.

²⁰ Ye nane tuku ndo yaban ndanet. Nane afu nane tuku pasa ismba ye tuku son ngamngaig nane tuku turmba yabanet. ²¹ Nane wamdus ndindo minwaig nga ne yabanet. O Mam, ye ne ndon minmba minet le ne ye ndon minmba minit tanamba ndo nane sile ndon minmba minwaig. Tanawaig le kilke mbol mbal nane kangerka nenge ye kukulyina ta katesewamngaig. ²² Ye ne ndon ndindo minek tanamba ndo nane mata wamdus ndindo minwaig nga ne ye nyu sungo sina ta ye nane ninget. ²³ Ye nane ndon minmba minet le ne ye ndon minmba minit tanamba ndo nane mata wamdus ndindo minwaig. Wam ta mbolnge kilke mbol mbal ne ye kukulyina ta katesewamngaig. Ne ye tuku kume purte tanamba ndo ne nane tuku mata kume purte ta nane katesewamngaig.

²⁴ O Mam, ne ye sina mbal nane sile tuku tumbran prowaig nga iduset. Ne kilke te te-mayok ndana sulumba ne ye tuku kume purmba ne kilja sanjri sungo sina ta

nane kanjerwaig nga wamdus sungo jak minet. ²⁵ Mam ne purfeñnu. Kilke te mbolok manau dubide mbal nane ne gilai minig. Ye ne kila. Yiñe mbal te ne ye kukulyina ta nane kila minig. ²⁶ Ye ne tuku tugu tumningen ta man lato lato tumniñmba minamngit. Ye tanjawi le ne ye tuku kume purte manau nane tuku ngamunggal sinamnge minwa le ye nane ndoñ minmba minamngit nga Mam nuñe yabanña.

18

Yudas nane Yesus biye tinaig

(Mateus 26.47-56; Markus 14.43-50; Lukas 22.47-53)

¹ Yesus nu yaban denpurmba nuñe dubiwanu tango kilmba ka Kidron kule nguruñ pakarka piro ande sinam kinaig. ² Yesus nuñe dubiwanu mbal ndoñ mara mara piro ta mbolñge mangurka minanu tukunu Yesus tuku kupet tango Yudas nu ma ta nu kila. ³ Kile Yudas nu pris gabat le Farisi mbal tugumñge kame mbal polis mbal afu turmba kilna sulumba nane sati lam kame agañ jak pronaig.

⁴ Pronaig le Yesus manau jakmba nu mbol prowamñgaig ta nu kila minmba nu mayok ka kusnaniñgina: Tane ima sotade ñgina le ⁵ nane ndek nu sanaig: Sine Nasaretnu tango Yesus sota proweg ñginaig le ye nuñge ñgina. Kupet tango Yudas nu mata kame mbal ndoñ tanje tiñ minna.

⁶ Yesus nu ye nuñge ñgina le kame mbal jakmba piriri ñayomba ñgumnem ñgumnem ndeke likinaig. ⁷ Tanjanaig le Yesus nu man lato nane kusnaniñgina: Tane ima sotade ñgina le Nasaretnu tango Yesus soteg ñginaig le ⁸ nu nane saniñgina: Ye buk satinñgit ye nuñge. Tane ye sotumba ndeta nane si kusrekap ñgina. ⁹ Tanjamba nu yaban pasa buk sakina ta kumunñgina. Nu teñenmba sakina: Ne ye sina mbal kigraibket le ande nu ñgisi ndakate ñgina.

¹⁰ Kile Simon Petrus nu nuñe kame bagi gomba tumba pris sungo tuku piro tango kilbanu ndinam pike welna.

(Piro tango ta nyunu Malkus). ¹¹ Tarjana le Yesus nu Petrus sana: A ... naje bagi tumba nuje ma mbolnje pale. Yije Mam nuje piti te kule kaglinu tanañ sate ta ye mbule nda. Ye nyamngit ngina.

Nane Yesus tumba Anas tugum kinaig

¹² Kile kame mbal nangine gabat ndoñ Zu mbal tuku polis turmba nane Yesus biye timba wainu muliñtumba ¹³ nane ambonga nu tumba Anas tugum kinaig. Tango saibo ta tuku mbiyel nuje Kaiafas nu yar ta mbolnje pris gabat sunjo minna. ¹⁴ Nu o buk Zu mbal saningina: Sine Israel tuku ma tumba tango ndindo kumwa ta maye nga saningina.

Petrus nu Yesus tuku nyu yabukam kejna

(Mateus 26.69-75; Markus 14.66-72; Lukas 22.55-62)

¹⁵ Nane Yesus tumba kinaig le Simon Petrus nu Yesus dubiwanu tango ande ndoñ nu dubimba kinaik. Pris gabat sunjo nu tango ande ta nu kila. Ta tuku tango ta nu Yesus dubimba pris gabat sunjo tuku fonde sinam kina.

¹⁶ Petrus nu malanga mayoknje minna le tango ande nu pris gabat sunjo kila ta nu pro malanga kulatkanu pino ta sana sulumba nu mayok ka Petrus tumba fonde sinam kina.

¹⁷⁻¹⁸ Piro mbal polis mbal ndoñ nane murkeningina le nane pa diknga likmba tij minnaig le Petrus nu mata kumba nane ndoñ pa likmba tij minna. Tarjana le malanga kulatkanu pino ta ndek nu sana: Ne tango ta tuku dubiwanu tango ande ngina le nu ndek sana: i ... Ye kuga ngina.

¹⁹ Kile pris gabat sunjo Yesus kusna-kusnana: Ne naje dubinade mbal ame pasa saningit le ne dubinade ngina le ²⁰ nu ndek sana: Ye tango pino ñakmba am mbolnje pasa tumningen. Kusem wande sunjo foñfoñ Zu mbal

manjurkade tuku ma ta njakmba mbolngge pasa tumningen. Ye kuirkuirka pasa afu sa ndaningen. ²¹ Ne ndajam ta tuku kusnayate. Ye pasa sake liken ta isnaig mbal nane kila minig. Ne ka nane kusnaninga ngina. ²² Tanjakina le Zu mbal tuku polis tango ande nu tugumngge minna ta nu ndek Yesus dabil panmba sana: Ne ndajam tanjamba pris gabat sungo sate ngina le ²³ nu ndek sana: Ye pasa ande mbarmba sakit kande te-mayokmba saya. Ye mbar ndawit le ndajam ake sinañ katyate ngina. ²⁴ Tanjakina le Anas nu piro mbal saningina le Yesus wainu muli njak tumba pris gabat sungo Kaiafas tugum kinaig.

²⁵ Simon Petrus nu tange pa likmba tij minna le afu nane nu kanjermba sanaig: Ne mata nu tuku dubiwanu tango ande nginaig le nu Yesus tuku nyu yabuka sakina: i ... Ye kuga ngina.

²⁶ Tango Petrusngge kilba pike welna ta nu tuku ndare tuma ande pris gabat sungo tuku piro tango nu Petrus kanjermba sana: Ne mata nu ndonj piro mbolngge minat le kanjernit ngina. ²⁷ Tanjakina le nu manj lato Yesus tuku nyu yabukina le teg witina.

Nane Yesus tumba Pilatus tugum kinaig

(Mateus 27.1-2,11-14; Markus 15.1-5; Lukas 23.1-5)

²⁸ Maratukuk tinga nane Kaiafas tuku wande kusremba Yesus tumba ka gafman tuku wande tugum pronai. Nane pro nangine tukul ande idusmba sine kasomok mbal tuku wandek sinam kumba kutur tumba Pasowa nyam kumunj kuga nga nane wande ta sinam nda kinaig. ²⁹ Ta tuku gabat sungo Pilatus nu mayok ka nane kusnaningina: Tango te ndajat le nu tumba pasa mbol prowaig nga kusnaningina le ³⁰ nane nu sanaig: Nu mbar ndawa ta sine nu tumba ne tugum prowe nda nginaig. ³¹ Tanjakinaig le Pilatus nu ndek saningina: Tangine nu tumba tangine

tukul dubimba nu pilemba lafunu tape ngina le Zu mbal nane nu sanaig: Tane Rom gafman tuku tukul ta tanjo ande balewam tuku sine peusingit nginaig. ³² Nane pasa sakinaig ta Yesus nu o buk ail kazrai mbolnje kumam tuku sakina ta kumunaig.

³³ Pilatus nu luka wande sinam kina sulumba afu saningina le nane Yesus tumba pronaig le nu kusnana: Ne Zu mbal tuku gabat sunjo e ngina le ³⁴ nu ndek sana: Ne naje wamdusmbi tanjamba kusnayate e ko afunje saninaig le ye kusnayate nga kusnana le ³⁵ Pilatus nu sana: A ... ye Zu tanjo kuga. Naje mbal tanjine pris gabat nanenje ne tumba ye wai mbolnje palgig. Ne ndagna le nane ne mbolnje tanjade e nga kusnana le ³⁶ nu lafumba sana: Ye kilke te kulatkam tuku gabat kuga. Ye kilke te tuku gabat kande yije gageu nane ye Zu mbal tuku wai mbolnje pile ndakuwaig nga nane ndonj kame bude kande. Ye kilke kulatket ta kise ngina.

³⁷ Tanjakina le Pilatus nu ndek kusnana: Ne gabat sunjo e ngina le nu lafumba sana: Ne sakate not. Ye tugusek manjau te-mayokam tuku inanje ye te-pilna le kilke te mbol prowen. Ima nu tugusek manjau sotate ta nu ye tuku minje isit ngina le ³⁸ nu ndek nu kusnana: Tugusek manjau ta ame aganj ngina. Tanjakina sulumba nu manj mayok ka Zu mbal saningina: Ye nu tuku mbar ande kanjer ndawet. ³⁹ Tane tuku Pasowa ait mbolnje mulintanu tanjo ande paskanu ta kile manj tanjawanngit. Ye Zu mbal tuku gabat sunjo te paska tingi e ngina. ⁴⁰ Tanjaka saningina le nane ndek wikaraumba kuenka sakinaig: Tanjo ta sine mbulig. Ne Barabas paska sine sinja nginaig. (Barabas nu aganj ndende kuayaranu tanjo).

19

¹ Kile Pilatus nu Yesus tumba kame mbal ningina le

muli kareḡnumbi nu ḡgusnaig. ² Nane muli ande nzapo ḡak pirka gabat kaimba tawi gurgur mindepiye mayenu tumba nu kai tunaig sulumba ³ nane ndek nu nzumilmba sanaig: Ese. Ne Zu mbal tuku gabat sunḡo ḡga samba dabil pannaig.

⁴ Kile Pilatus maḡ mayok ka Zu mbal saningina: Tane isap. Ye nu tuku mbar ande kaḡer ndawet. Ye nu tumba maḡ tane tugum prowi le tane kaḡermba kila palpe ḡgina. ⁵ Tanakina le Yesus nu gabat mbolḡge muli nzapo ḡak tawi gurgur ḡak maḡ mayok kina le Pilatus nu ndek saningina: Ai te. Tanḡo te kaḡerap ḡgina.

⁶ Tanakina le pris gabat mbal polis mbal Yesus kaḡermba ḡakmba wikaraumba sakinaig: Ail kazrai mbolḡge nil danḡguwaig ḡga saka minnaig le Pilatus nu ndek nane saningina: Tanḡine nu tumba ail kazrai mbolḡge nil danḡgap. Ye nu tuku mbar ande kaḡer ndawet ḡgina le ⁷ Zu mbal ndek sakinaig: Nu sine tuku tukul sunḡo lukamba ye Kuate tuku Kiḡo ḡga sakina. Ta tuku nu siḡka kumwa ḡginaig.

⁸ Nane nu Kuate tuku Kiḡo ḡginaig le Pilatus nu ismba nu kuru kuru sunḡona sulumba ⁹ nu ndek Yesus tumba wandek sinam kumba maḡ kusnana: Ne aniḡge prona ḡgina kande nu pasa lafu ndana le ¹⁰ Pilatus nu ndek sana: Ne ye tuku pasa lafuwe nda? Ye gabat sunḡo. Yeḡge saki le ne kusrenamḡgaig. Kuga ta ne ail kazrai mbolḡge balenamḡgaig ta ne idus ndate e ḡgina le ¹¹ nu Pilatus sana: Kuate nu wo ndakuwa ta ne ye mbolḡge wam ande kam kumuḡ kuga. Ta tuku ande nu ye tumba ne wai mbolḡge pilna ta nu tuku mbar ta ne tuku mbar lite ḡgina.

¹² Tanakina le Pilatus nu Yesus kusrewam tuku ndin sotina ta Zu mbal wikaraumba sakinaig: Tanḡo ta ye gabat sunḡo ḡgate tukunu nu Rom gabat Sesar tuku ma tam

iduste. Ne nu kusrewa ta Sesar nu ne ndoŋ gubra tamngat nga sanaig.

¹³ Pilatus nu pasa ta ismba nu Yesus tumba mayok kina sulumba nu ka pasa pileŋganu mbili mbolŋge minyokina. Ma ta nyunu Ndambe Basleŋnu ŋak. Nane Hibu pasambi Gabata ngade. ¹⁴ Mara ta Pasowa tuku kusem kuanenu tuku ait.

Ki buk mbilam bafuna le Pilatus nu pasa pileŋganu mbili mbolŋge minyoka Zu mbal saningina: Ai te. Tangine Gabat Sungo te ngina. ¹⁵ Tanakina le nane wikaraumba sakinaig: Nu balewaig. Ail kazrai mbolŋge nil danŋguwaig nginaig le nu nane saningina: i ... Tangine gabat sungo te balewaig nga sakade e ngina le pris gabat mbal lafumba sakinaig: Sesar ndo sinŋine gabat sungo minit nginaig.

¹⁶ Tanakinaig le Pilatus nu Yesus tumba ail kazrai mbolŋge pilwaig nga nane tuku wai mbolŋge pilna.

*Nane Yesus tumba ail kazrai mbolŋge nil danŋginaig
(Mateus 27.32-44; Markus 15.21-32; Lukas 23.26-43)*

¹⁷ Yesus nu nuŋe ail kazrai kurana le kame mbal nu tumba ma ande nyunu Tango Gabat Murko ta tugum pronaig. Hibu pasambi ma ta Golgota ngade. ¹⁸ Tanŋe nane nu tumba ail kazrai mbolŋge nil danŋga tanŋo armba turmba kilmba ail kazrai mbolŋge nil danŋge likinaig ta ande simŋe ande temŋe Yesus nu ngamunŋe.

¹⁹ Pilatus nu nane afu saningina le ail kazrai mbolŋge pasa ande teŋenmba kuyarmba pilnaig: *Tanŋo te Nasaretnu tanŋo Yesus. Nu Zu mbal tuku gabat sungo nga kuyarnaig.*

²⁰ Nane Hibu pasambi Rom pasambi Grik pasambi pasa ta kuyarnaig. Yesus ail kazrai mbolŋge pilnaig ma ta Yerusalem patukŋge tukunu Zu mbal gudommba pro pasa ta burkumba ²¹ Zu mbal tuku pris gabat kame nane ka Pilatus sanaig: Nu Zu mbal tuku gabat sungo nga kuyarat ta sauka. Nu nuŋe mironŋ ye Zu mbal tuku gabat sungo

ngate tanjamba kuyara nginaig kande ²² Pilatus nu nane saningina: Kuga. Ye kuyarit ta ndo minwa ngina.

²³ Kame mbal nane Yesus ail kazrai mbolnge nil danngge denpurmba nane bailkamba nu tuku tawi agan ndende walmba kilnaig. Nu tuku tawi kuennu ta mata tinaig. Tawi ta zail ndanganu. Baslernu mbolnge tugu pilmba ka ibenngge bitekngina. ²⁴ Ta tuku kame mbal nangine nangine sakinaig: Sine tawi mayenu te fetfetmba kile ndakube. Sine usre ande kumba ande tawi tam tuku madibe nginaig. Nane tanakinaig ta kuyar pasa ande kumunaig ta tejenmba.

Nane ye tuku tawi walmba kilnaig. Ye tuku tawi tam tuku usre ande kinaig ngate. *Mune 22.18*

Kame mbal nane wam ta kinaig.

²⁵ Pino afu Yesus tuku ail kazrai tugumngge tin minnaig ta nyu kat nangine tejenmba. Yesus ina nuje, ina nuje tuku maib nuje, Klopas tuku piyo nuje Maria, Maria Magdalanu pino turmba. ²⁶ Yesus nu nuje dubiwanu tango ande tuku kume purna ta ina nuje ndoj tin minna le kangermba ndek ina nuje sana: Ina, ne tuku kiyo not ngina. Tanakina sulumba nu ndek nuje dubiwanu tango ta sana: ²⁷ Ne tuku ina naje not ngina. Ait ta mbolnge tango ta Maria tumba nuje wande mbolnge kulatka minmba minna.

Yesus nu kumna

(Mateus 27.45-46; Markus 15.33-41; Lukas 23.44-49)

²⁸ Kile Yesus nu nuje piro njakmba kugana ta kila pilmba nu kuyar pasa ande kumumba sakina: Ye kule parayate ngina.

²⁹ Nza grep kule njak tanje minna ta nane kulelu tumba grep kule sinamngge pilmba papanimbi te-dunga Yesus tuku mingge mbolnge pilnaig le ³⁰ nu njair njinkina sulumba sakina: Kile piro suluwit nga gabat welndeka nu kumna.

Nane Yesus tuku takel make buronaig

³¹ Mara ta kusem kuanenu tuku ait. Kusem ta mbolŋge kusem ait sunŋokanu. Ta tuku mindesiŋ ail kazrai mbolŋge mine ndakuwaig ŋga Zu mbal nane ka Pilatus sanaig: Kame mbal tuku pasa palpe le tanŋo keŋ ta kupe kat ŋgurŋgurwaig le kumwaig le paskuwaig ŋginaig. ³² Tanŋakinaig le nu wokina le kame mbal ismba ndek tanŋo ar Yesus ndoŋ nil danŋginaig nale tuku kupe kat ŋgurŋgurkinaig. ³³ Tanŋamba nane pro Yesus nu buk kumna le kanŋgermba kupe ŋgur ndanaig. ³⁴ Kame tanŋo andeŋge mbanduwaŋmbi nu tuku takel make soburona le pitik ndo ndare kule tur ndekina.

³⁵ Ye Yohanus tanŋe minmba yiŋe ammbi wam ta kanŋgeren tukunu ye son saket. Tane mata son ŋgam tuku ye kuyaret. ³⁶ Wam kina ta kuyar pasa armba alo kumumbi mayok kinaik. Pasa ande teŋenmba sakate.

Ne tuku isu ande ŋgure nda ŋgate.

Mune 34.20

³⁷ Pasa ande teŋenmba sakate.

Nane nu tuku ŋgarosu soburonaig mbal nu kanŋgeramŋgaig ŋgate.

Sakaria

12.10

Tanŋo armba Yesus tuku mindesiŋ wakeinaik

(Mateus 27.57-61; Markus 15.42-47; Lukas 23.50-56)

³⁸ Kile Arimateanu tanŋo Yosef nu Pilatus tugum kina. Yosef nu Yesus dubina tanŋo ta nu Zu mbal tuku kuru-kuruka nuŋe son maŋau yabukina. Nu Yesus tuku mindesiŋ tam tuku Pilatus yabaŋna le wokina le nu pro mindesiŋ ta tumba kina.

³⁹ Nikodemus nu o buk Yesus tugum furir prona ta nu mata gureŋ armba kublinaig tuku ta kilmba prona. Gureŋ pitinu ta 30 kilo tanŋaŋ. ⁴⁰ Nale Yesus tuku mindesiŋ tumba Zu mbal tuku maŋau dubimba gureŋ kutu-kutumba tawi kaukaukmbi soŋga kusnaik.

⁴¹ Yesus ail kazrai mbolŋge balenaig ma ta tugumŋge kumzaŋ ail tuku piro ande sinamŋge mindesiŋ palmbim tuku ndame burok kitek ande minna. Ndame burok ta buk mindesiŋ ande taŋge pile ndakinaig tuku. ⁴² Ait ta Zu mbal kusem kuanenu tuku ait tukunu nale Yesus tuku mindesiŋ tumba ka burok patukŋge minna ta sinamŋge pilnaik le minna.

20

Yesus nu maŋ tingina

(Mateus 28.1-8; Markus 16.1-8; Lukas 24.1-12)

¹ Kusem kugana le piro tugu palmbinu ait mafe maye ndana le Maria Magdalanu nu ndame burok ta tugum kumba mambilna kande ndame suŋgo buk talka barinaig le kaŋgerna. ² Wam ta kaŋgermba nu pinderka luka kina ka Simon Petrus taŋgo ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta nale sanikina: Nane afu singine Suŋgo tuku mindesiŋ ndame burok sinamŋge tumba ka pilnaig ma ta sine gilai ŋga sanikina le ³ nale pastinga ndame burok ta tugum kambim saka kinaik.

⁴ Nale pinderka kumba Yesus dubiwanu taŋgo ande nu Petrus limba nu amboŋga burok tugum ta prona. ⁵ Taŋamba nu loka mambilna sulumba mindesiŋ kusnaig tuku tawi ta ndo kaŋgerna. Kaŋgermba nu sinam kine ndakina.

⁶ Taŋamba minna le Simon Petrus pinderka pro burok sinam kina sulumba tawi mindesiŋ kusnaig ta ndo minna le kaŋgerna. ⁷ Gabat songinaig tuku tawi ta kasomŋge minna le kaŋgerna. ⁸ Kile taŋgo nu amboŋga prona ta nu mata burok sinam kina sulumba tawi ta kaŋgerka Yesus nu tingina ta nu son ŋgina. ⁹ Kuyar pasa nu Kristus maŋ tingam tuku sakina ta nale katese ndanaik.

¹⁰ Taŋamba nale luka nakile wande mbol kinaik.

*Maria Magdalanu nu Yesus kangerna
(Mateus 28.9-10; Markus 16.9-11)*

¹¹ Maria nu ndame burok tugum tanje tinga malmbika minna sulumba loka burok sinam ta mambilna kande ¹² eñel armba tawi kaukauk ñak Yesus tuku mindesin minna ma ta mbolñge ande gabat tugumñge ande kupe tugumñge minyok minnaik le kangerkina. ¹³ Eñel ar ta ndek Maria sanaik: Pino, ne ndañam malmbikate nga kusnanaik le nu ndek sakina: Nane ye tuku Sungo tumba ka ma aningge pilnaig ta ye gilai nga sanikina. ¹⁴ Sanikina sulumba nu mbilka Yesus nu tugum tanje tin minna le kangerna ta imañge nu katese ndana.

¹⁵ Kile Yesus nu kusnana: Pino, ne ndañam malmbikate. Ne ima sotate nga sana le nu piro te kulatkanu tango nga idusmba nu sana: Mam, neñge nu tumba ka ma inumñge pilna kande ye saya le ka nu tumba ka ngina. ¹⁶ Tanjakina le Yesus nu sana: Maria ngina le nu mbilka *Rabuni* ngina. (Rabuni pasa ta tugunu Tum Tango).

¹⁷ Yesus ndek sana: Ye Mam tugum ambe nda kan tukunu ne ye biye ndaka. Ne kumba yinje tira kame terjenmba saningga. Ye singine Mam singine Kuate nu tugum ambe kangit nga saningga ngina. ¹⁸ Tanjakina le nu kumba Yesus dubiwanu mbal tugum promba saningina: Ye Sungo kangerit nga nu pasa ñakmba sana ta nane kubeu ningina.

*Nuje dubiwanu mbal afu Yesus kangernaig
(Mateus 28.16-20; Markus 16.14-18; Lukas 24.36-49)*

¹⁹ Ki ta piro tugu palmbinu ait furiram Yesus dubiwanu mbal nane wande ande mbol manjurka Zu mbal tuku kuru-kuruka wande malanga tukul ndinmba minnaig kande Yesus nu nane ngamukñge mayok ka tinga saningina: Tane ngamunggal mukuk ñak minap ngina.

²⁰ Tanjakina sulumba nuje wai takel make nane tumningina le nane nanjine Sunjo kanjermba gare tornaig.

²¹ Kile nu man saningina: Tane ngamungal mukuk jak minap. Mam nu ye kukulyina tanamba ndo ye mata tane kukulingamngit ngina sulumba ²² nu nane mbolnje mabsenmba guwa fitka sakina: Tane Tukul Guwa tap.

²³ Tane nane afu tuku une saukap ta une ta mine nda. Afu tuku une sau ndakap ta une ta minmba minamngat ngina.

Tomas nu Yesus kanjerna

²⁴ Yesus dubiwanu tango 12 buk madiningina ta tuku ande Tomas mape nyu ande Didimus nu Yesus mayok kina ait ta nu nane ndonj mine ndakina. ²⁵ Nane afu ndek Tomas sanaig: Sine singine Sunjo kanjergig nginaig le nu sakina: Tane yabrikade. Yihe ammbi wai mbolnje nil tuku ma kanjerka wai tokmbi nzilal kigreka takel make buronaig ma kirewi sulumba ndo ye nu tingat ta son ngamngit ngina.

²⁶ Mara 8 kugana le nane manj wande ndui ta mbolnje manjurka minnaig ta Tomas ndonj. Wande malanga tukul ndinmba minnaig le Yesus nu manj nane ngamuknje mayok ka tinga saningina: Tane ngamungal mukuk jak minap ngina sulumba ²⁷ kile nu Tomas sana: Ne ilmba ye tuku wai te kanjerka wai tokmbi kigreka wai kuitka takel burok kirewa. Ne wamdus tero ndaka son nga ngina.

²⁸ Tanjakina le Tomas nu ndek sakina: O yihe Sunjo, ne ye tuku Mbara ngina le ²⁹ nu ndek Tomas sana: Ne ye kanjeryate sulumba son ngate. Afu nane ye nda kanjeryumba son nguwaig ta nane gare jak minamngaig ngina.

Yohanus nu pasa te kuyarna tuku tugunu

³⁰ Yesus nu nuje dubiwanu tango am mbolnje wam kitek sunjomba ke likina ta afu ndo kuyarninget. ³¹ Yesus

nu Kuatenge madina tango. Nu Kuate tuku Kiyo ta tane son nga nu kila pile mayewap nga ye pasa te kuyarke liket. Tane nu tuku son ngap ta nuje nyu mboŋge tane abo tugu minmba minam tuku tamngaig.

21

Tango 7 Yesus kangernaig

¹ Ngumneŋga Yesus dubiwanu tango afu Tiberias kule kualin tugumnge minnaig le nu maŋ nane tugumnge mayok kina ta teŋenmba. ² Nane minnaig mbal ta ande Simon Petrus ande Tomas mape nyu ande Didimus. Ande Galileanu tango Nataniel tumbraŋ nuje Kana. Afu ta Sebedeus tuku kiyo armba Yesus dubiwanu tango armba turmba. ³ Nane minnaig sulumba Simon Petrus nu saniŋgina: Ye kualegaŋ sotam kaŋgit ŋgina le nane sakinaig: Sine ndoŋ ŋginaig. Nane kumba waŋ poŋga kinaig ka kumaŋ bukŋga didika minnaig le mafena kande kualegaŋ kile ndakinaig.

⁴ Maratukuk ki prowam bafuna le Yesus nu piyal tange tin minna le nane nu kaŋgermba lislismba nu katese ndanaig. ⁵ Kile nu nane wika kusnaniŋgina: Oi. Mata kame, tane kualegaŋ afu kilaig e ŋgina le kualegaŋ kuga o ŋginaig. ⁶ Nu ndek saniŋgina: Tane maŋ ndinam kumamnge bukŋgap ta tane kualegaŋ kilamngaig ŋgina. Tanjaka saniŋgina le nane ndek tanjanaig le kualegaŋ pitinunge kumaŋ didike fugunaig.

⁷ Kile tango ande Yesus nu tuku kume pur mayena ta nu Petrus sana: Ai si. Siŋgine Sungo ŋgina le ⁸ nu pasa ta ismba nu pirokam tuku mal tinŋina ta tawi tumba tinmba patenŋa kageka tabek kina le nane afu kumaŋ kualegaŋ ŋak didika kule makembi kinaig. Waŋ piyal patukŋge wai tutur 50 tanjamba ndo minna.

⁹ Nane waɲ kusremba kinaig ka piyal tanje pa ande dikɲginaig le ugmba minna le kaɲgernaig ta kualegaɲ pa-sokanu bret turmba pa mbolɲge minnaig le kaɲgerkinaig.

¹⁰ Kile Yesus nu nane saniɲgina: Kualegaɲ kilaig ta afu kilmba yalpe ɲgina le ¹¹ Simon Petrus nu ndek kina ka waɲ poɲga kumaɲ kualegaɲ ɲak ta didikina le tabek kina. Kualegaɲ sugo ta burkinaig ta 153 minnaig ta pitinunje kumaɲ pur ndakina.

¹² Kile Yesus nu nane saniɲgina: Tane ilmba isukusap ɲgina. Nuɲe dubiwanu taɲgo nane ne ima ɲga kusnawam tuku kuru-kuruka nu kusna ndanaig. Nu naɲgine Suɲgo ta nane katesenaig. ¹³ Kile nu tiɲga bret kualegaɲ tur kilmba walmba niɲgina le nyinaig.

¹⁴ Yesus nu kummba tiɲgina sulumba ait te nu nuɲe dubiwanu taɲgo tugumɲge prowam keɲna.

Yesus nu Petrus ndoɲ pasatina

¹⁵ Nane isukuse sulunaig le Yesus nu Simon Petrus sana: Yohanus tuku kiɲo Simon, ne taɲgo kame te liniɲmba ne suɲgomba ye tuku kume purte e ɲga kusnana le nu Yesus sana: Suɲgo ne kila. Ye ne nzaliyate ɲgina. Taɲakina le Yesus ndek sana: Ne ye tuku sipsip fat isukusneninga ɲgina.

¹⁶ Kile nu maɲ kusnawam arna: Yohanus tuku kiɲo Simon, ne ye tuku suɲgomba kume purte e ɲga kusnana le nu lafumba sana: Suɲgo ne kila. Ye ne nzaliyate ɲgina. Taɲakina le Yesus nu sana: Ne ye tuku sipsip kulatka mina ɲgina.

¹⁷ Kile nu maɲ kusnawam keɲna: Yohanus tuku kiɲo Simon, ne ye tuku suɲgomba nzalinate e ɲga kusnana. Yesus nu ne ye tuku suɲgomba nzaliyate ɲga sawam keɲna le Petrus nu ɲgamuɲgal piti ɲak sana: Suɲgo, ne wam ɲakmba kila. Ye ne nzaliyate ta ne kila minit ɲgina. Taɲakina le Yesus nu sana: Ne yiɲe sipsip isukusneninga.

¹⁸ Ye siŋka sanamŋgit. Ne mbanzo minmba ma kambim tuku idusmba let tiŋmba naŋe nzali ndo dubimba tiŋga kine promba minna. Ne saibo pilmba wai kuitka le andeŋge let tumba ne kusmba nu tuku wamduŋge neŋge dubiwa ŋga nu ne didika kaŋgat ŋgina. ¹⁹ Nu taŋamba Petrus dir pasa sana. Ŋgumneŋga Petrus nu kummba Ku-ate tuku nyu sunŋo te-mbolamŋgat ta nu tumna. Taŋaka sana sulumba nu ndek sakina: Ne ye dubiya ŋgina.

²⁰ Taŋakina le Petrus nu mbilka taŋgo ande Yesuŋ nu tuku kume pur mayena ta ilna le kaŋgerna. Taŋgo ta nane buk wande mbolŋge isukusmba minmba nu Yesuŋ patumba minyoka gemna sulumba ima nu ne tuku kupet taŋgo mayok kaŋgat ŋga Yesuŋ kusnana. ²¹ Petrus nu taŋgo ta ilna le kaŋgermba ndek Yesuŋ sana: Sunŋo, taŋgo te nu ndaŋamŋgat ŋga sana le nu lafumba sana: ²² Nu abo minwa le ye luka ndekamŋgit ŋga idusi ta ne tuku piro kuga. Ne ye dubiya ŋgina.

²³ Ŋgumneŋga Yesuŋ tuku mbal afu taŋgo ta kume nda ŋga sakinaig le pasa ta sunŋokina ta Yesuŋ nu taŋgo ta kume nda ŋga sa ndakina. Kuga. Nu teŋenmba sakina: Nu abo minwa le ye luka ndekamŋgit ŋga idusi ta ne tuku piro kuga ŋga Petrus sana.

²⁴ Yesuŋ dubiwanu taŋgo nu kume nda ŋga sakinaig ta ye Yohanuŋ. Wam kame te ŋakmba yiŋe ammbi kaŋgerken sulumba pasa te kuyarke liket. Pasa te siŋka son pasa ta sine kila. ²⁵ Yesuŋ nu maŋau afu sunŋomba turmba ke likina. Ande nu wam ta ŋakmba kuyarke likina kande kilke tugu ŋakmba mbolŋge waŋe ta patikam tuku ma kumuŋ kuga kande.

Son.

KUATE TUKU PASA
Portions of the Old Testament and The New Testament in the
Siroi Language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Siroi long Niugini

copyright © 1975, 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siroi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 17 Oct 2021

9d2e8659-afb4-5cca-93d8-23ebf89e1709